

J. Gh. Gheorghiu

ANUL XIV (Serie nouă)
Trimestrul II - 2000 Nr.24

PLAIURI SĂCELENE

REVISTĂ EDITATĂ DE ASOCIAȚIA CULTURAL-SPORTIVĂ "IZVORUL" - SĂCELE, ÎNFIINȚATĂ
ÎN ANUL 1922 ȘI ÎNREGISTRATĂ LA JUDECĂTORIA BRAȘOV, SUB NR. 15553, DIN 8.03.1994,
cont nr. 4072996060012 B.R.D. FILIALA SĂCELE

VREM

să răscolim trecutul celor ce-au cutreerat pământul românesc
să înfățișem prezentul văduvit de măreția trecutului
să despicăm drum nou prin vremuri Săcelelor de mâine și
să contribuim cu toată puterea noastră de muncă tinerească

la ridicarea acestor plaiuri mocănești

VICTOR TUDORAN
Plaiuri săcelene, 1934

PLAIURI SĂCELENE

APARE TRIMESTRIAL

CUPRINS

IN MEMORIAM

Gânduri despre o sărbătoare	pag.3
Mocanii	pag.5
Ştiri documentare	pag.6
Înălțarea	pag.7
Anul 2000 - Anul Eminescu	pag.8
Cu Eminescu	pag.9
Istoria bisericilor	pag.10
Armata Roșie	pag.11

CULTURĂ

La pas prin librării	pag.13
Proză	pag.14
Cronica limbii	pag.14
Poezii	pag.15

ACTUALITATEA SĂCELEANĂ

Itinerarii spirituale	pag.16
Electroprecizia	pag.18
Primăria orașului Săcele	pag.19
Alegeri locale	pag.20

DIVERSE - UMOR

Pe urmele lui Cindy Crawford	pag.21
Limba română nu are secrete	pag.21
Să mai și râdem	pag.21

OPINII

Cacealmaua 89.. . .	pag.22
Proiect ratat	pag.22
Suveranul nostru	pag.23

SĂNĂTATE - SPORT

Stresul	pag.24
Periplu olimpic	pag.25
Sportul săceleean	pag.26

Gânduri despre o sărbătoare tradițională de vară a săcelenilor: "Sântilia"

Majoritatea locuitorilor fostelor sate săcelene, spun izvoarele, erau păstori, numiți mocani. Prințul lor în economia cu animale, voința de înnavuțire și afirmare în viață socială, i-au determinat să se extindă cu turmele și cu alte surse de venituri, în Țară, fără a-și uita de matcă. Transformările social-economice radicale dinainte și cu deosebire după Marea Unire cu Țara, de la început de secol XX, le-au oferit noi posibilități de expansiune. Urmașii mocanilor de odinioară, stimulați de noile realități din România întregită, au renunțat treptat la ocupațiile agrozootehnice, îmbrățișând meserii comerciale, industriale, în transporturi, construcții, etc. Aici, la Săcele și Brașov au învățat și au prins aripi pentru asemenea îndeletniciri, apoi s-au răspândit în țară, precum odinioară străbunii lor cu turmele – la București, Galați, Constanța, Ploiești... devenind slujbași, meseriași destoinici, unii mari proprietari etc. Din familiile lor, cei dornici și cu aptitudini spre carte, au învățat cu tenacitate, parte dintre ei ajungând personalități marcante în învățământ, politică, știință și tehnica, administrație, artă. Aceștia cu deosebire au cultivat, răspândit și întreținut până azi, faima acestor locuri. Ei au făcut din Săcele un pol de atracție pentru mulți și proeminenți oameni de seamă ai României, provocându-i să vină, să trăiască și să muncească măcar periodic aici, să îndrăgească aceste plăiuri. O făceau ori de câte ori treburile, interesele și dorul de casă îi chema la "izvoare", la comunitatea românească săceleeană din care s-au ridicat. Obștea locului a acumulat în vremuri datini străbune, le-au stilizat și pus în practică, făcându-le manifestări sărbătorești colective. Unele transformându-se treptat în ocazii de întrunire pentru cunoașterea reciprocă în condiții de veselie. Cu asemenea prilejuri, localnicii își exprimau valorile materiale și spirituale, sporindu-și astfel faima lor și a Săcelor. Printre aceste momente sărbătorești tradiționale care au dăinuit prin vremuri până azi, se numără **Balul Plăcintelor Mocănești**, care cu specificul său "se face" înaintea marelui Post, înainte de sfintele Paști și în mijloc de vară, sărbătoarea creștinească din 20 iulie, **Sântilia**.

Praznicul de vară "Sântilia" – afirmă cronicii săcelene – a fost ales de mocanii de odinioară, pentru ca prorocul Sf. Ilie să fie ocrotitor al vieților și avuțiilor acestor locuri aici pe pământ. Inițial, "Sântilia" la Săcele, ca și aiurea să impus ca sărbătoare religioasă. Sfântul profet Ilie a trăit în Israel și s-a marcat prin faptele sale, în sec. IX î.Cr., într-o perioadă când oamenii au fost cuprinși de mari rătăciri de la dreapta credință, fiind încurajați de însuși împăratul lor Ahab. Curajosul profet Ilie l-a mustrat pe

împărat pentru necredință și nelegiuiri insuflate de el oamenilor, amenințându-l cu mari pedepse din Cer. Domnul din Cer l-a ascultat pe Sf. Ilie, trimițând peste păcătoși, trei ani și jumătate de secretă cumplită, în care pământul s-a uscat, oamenii și celelalte viețuitoare au fost cuprinse de foamete generală. Proorocul Ilie a fost acuzat de calamitățile aducătoare de moarte și urmărit de împărat, pentru a

fi pedepsit. Ascuns, de departe de lume, Proorocul a fost hrănит și ocrotit un timp de viețuitoare sălbaticice, apoi de o văduvă, căreia Sfântul i-a inviat din morți copilul. Împăratul Ahab și soția acestuia, potrivit prezicerilor lui Ilie cel Sfânt, au murit în chinuri groaznice.

Pentru minunile săvârșite pe pământ și faptele sale de curaj, întru apărarea dreptei credințe, la sfârșitul vietii pământești, Proorocul Ilie n-a avut soarta muritorilor de rând, ci la 20 iulie după actualul calendar, s-a ridicat la Cer într-un car de foc, în care, spun cărțile sfinte, el dăinuiește în veci, stăpânind și mânuind fulgere și trăznete, grindină și furtuni. Cu armele lui de groază atacă duhurile iadului oriunde s-ar ascunde: în case, turle, poduri, copaci, vite, oameni... În timp de furtună, credincioșii își fac semnul crucii pentru că, se zice, Proorocul a primit poruncă din Cer, ca acest simbol – crucea – să nu fie lovit de fulgere și trăznete. (cf. G. Barbu "Tradiții românești..." rev. F. AS Nr. 320/1998). Sunt diferite obiceiuri, mai mult sau mai puțin creștinești, legate de sărbătoarea "Sântilia". Așa se explică faptul că vechii oieri și agricultori săceleni l-au ales Sfânt ocrotitor al turmelor și al altor avuții, aducător de ploi pentru belșug și prosperitate.

În secolul nostru sărbătoarea "Sântilia", a fost respectată și folosită de săceleni după dreapta credință, cu precădere, ca motiv simbolic pentru a se aduna la "ceas de veselie și bilanț pentru a întări și împrospăta unitatea în cuget și simțirea a mocanilor și urmașilor lor". N-a fost deci obiectiv cultural-sportiv ori religios pentru anumite instituții sau autorități, ci sau fără culoare politică, ci prin tradiție o sărbătoare de suflet a tuturor românilor săceleni. A fost aleasă această perioadă din miez de vară pentru că în condiții de festivitate și veselie, ocrotiți de "Căruțașul Raiului", săcelenii de pretutindeni, de acasă și cei "împrăștiat în toată țara, ca puful de păpădie" – cum spune cronicarul – să fie tentați ca să se adune la locul lor de obârșie, să se întâlniească și unească cu cei dragi prin prezență, cunoaștere și recunoaștere în credință, în preocupări, schimburi de idei dar și de afaceri, în

(continuare în pagina 4)

(continuare din pagina 3)

*Gânduri despre o sărbătoare tradițională
de vară a săcelenilor: "Sântilia"*

manifestări specifice Săcelelor.

Aici, în freamătul și bucuria festivităților culturale artistice și sportive, să contribuie la proiectarea unor noi dimensiuni locului lor natal. Citezăm să apreciem azi faptul că Sântilia, această mare sărbătoare de vară la Săcele, a urmărit în trecut și ar trebui să o facă și în prezent să concentreze dorința și eforturile săcelenilor cu credință creștinească, în a îmbogați prin noi dimensiuni economice și socio-culturale, personalitatea și prestigiul acestei localități.

Ne asociem predecesorilor de la "Plaiuri Săcelene" dintre anii 1930-40, care, anorați în tradițiile bune ale locului, se străduiau ca întâlnirea de vară a săcelenilor "să fie totdeauna în a doua jumătate a lunii iulie a fiecărui an, pentru a cuprinde ziua de Sfântul Ilie, adică 20 iulie". Predecesorii preconizau ca pe o manifestare complexă, **un fel de expoziție vie**, în care trecutul glorios al Săcelelor cu valorile lui să se constituie în imbold provocator pentru prezent spre a continua și spori faima acestor plaiuri cu noi dimensiuni moderne. S-a ales de către înaintași ziua de Sântilie pentru că "Săcelenia împăraștați în lume cu dor de casă, s-ar putea deplasa mai ușor în timp de vară, în sezon de vacanță. Condițiile de stațiune balneoclimatică (a Săcelelor în acele vremuri n.n.) le-ar oferi prilejul, cu cei de acasă, să mediteze și să contribuie la prosperitatea locului, cu deosebire prin sugestii, idei, proiecte dar și material. Erau provocați să-și "dea întâlnire pe plaiuri săcelene toți adeverății săceleni, fie comercianți, industriași, agricultori, proprietari, târlași, fie profesori, avocați, medici, deputați, studenți sau elevi" (cf. Plaiuri Săcelene, an I, nr.7, 8 iulie – august 1934, pag.4).

Pentru a înlătura hazardul, se propunea ca autoritățile locale, societățile culturale și sportive, asociațiile cu sprijinul larg al intelectualității săcelene, să stabilească din timp programul detaliat pentru manifestările ce se vor desfășura de Sântilie, urmând ca acesta să fie publicat și mediatizat în cele mai mari cotidiene din țară, spre a putea fi luat la cunoștință de toți amatorii doritori să participe, fie săceleni, fie străini. Cele mai sus relatate, evident actualizate și modernizate, ar putea fi aplicate și în condițiile actuale și de viitor, când tot mai mulți demnitari locali vehiculează ideea transformării orașului Săcele în zonă turistică și oraș numit municipiu cu o puternică dezvoltare economică mixtă agroindustrială, de meseria și servicii solicitate în această zonă.

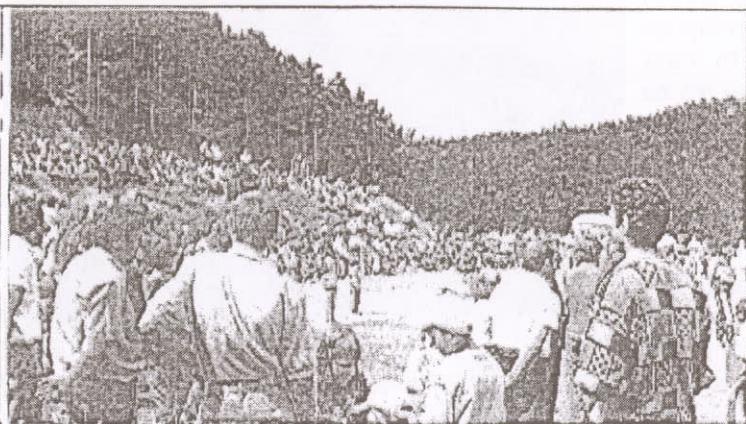
Esențialitatea manifestărilor de Sântilie în Săcele – am

dori să sugerăm și să subliniem – nu constă deci a bifa o acțiune locală, cu notă de sărbătoare, dintr-un "program" sau un calendar creștinesc ori laic, chiar dacă este acompaniată de bulz mocănesc, mici, bere, fanfară, tarafuri, dansuri, tombolă și multime antrenată într-o grăbită și efemeră veselie. Alte

imbolduri ar trebui să-i anime pe organizatorii acestor serbări. Unele în măsură să pună în evidență puternicul potențial economic, cultural, etc. tradițional și în special contemporan și care, prin intenții precizate să concure la prosperitatea Săcelelor, pe calea apelurilor, către toți Săcelenii de aici și aiurea, ca să vină să vadă, să judece, să se bucure de ceea ce constată aici și acum, să fie antrenați și să se uni pentru înfrumusețarea și dezvoltarea locurilor natale. Un proiect pentru acest eveniment bine și armonios elaborat din timp, de către un Sfat restrâns de oameni pricepuți la îndemnul și sprijinul autorităților și în spiritul autonomiei locale, ar contribui mult la realizarea unei reunite și fructuoase festivități de Sântilie. Mediatizat puternic, cunoscut de locnici din timp, acestia ar avea motive pentru serioase și temeinice pregătiri, spre a-și etala cu acest prilej realizările: manifestări religioase și artistice, sportive, expoziții, conferințe etc. Iar oaspeții din afara localității, printr-o publicitate cuvenită, ar fi mobilizați să vină cu ce au mai bun, spre locurile natale.

Unei astfel de manifestări festive, îbrodate pe o matrice cu o evidentă tentă tradițională, să li se imprime programat o notă de strictă actualitate cu dorința de a contribui la proiectarea viitorului acestei localități.

Suntem convinși că recentele alegeri locale au desemnat în fruntea orașului nostru forțe politice, administrative și profesionale în măsură să cuprindă, sperăm, în preocupările lor și problemele socio – culturale ca cele anterioare pomenite.

Andronic Moldovan

MOCANII, ACEI PĂRINTI, BUNI SI STRĂBUNI

De fiecare dată când ne ducem cu gândul la trecut facem trimitere la înaintași, la viața și faptele lor, la sacrificiile făcute și la rezultatele dobândite.

Din dorința de a face cunoscut aspecte ale vieții și confruntările înaintașilor noștri săceleni, ne propunem să revedem acte și fapte ale celor ce au creat pe parcursul secolelor, faima și gloria Săcelelor.

Ne întoarcem deci la izvoarele acestor așezări și împreună vom râsfoi pagini de istorie a mocanilor săceleni. Din datele pe care le deținem aflăm că prima mențiune documentară privind existența Săcelelor se face într-un hrisov al regelui Ungariei, Ludovic I de Anjou, în anul 1366, prin care acesta dăruiește unui curtean al său, contele Stanislav, satele Satulung, Cernatu, Turcheș și Baciu. Aceste sate existau cu mult înainte de data apariției hrisovului (din lucrarea Istoria Săcelelor a prof. univ. Gheorghe Dragos). Acest mult înainte ne poate duce în sec.XIII sau mai departe.

Despre primii locuitori ai acestei așezări, istoricul Nicolae Iorga, în lucrarea "Brașovul și România", face următoarele mențiuni: "Săcelele, așezare de sub munte (cele 7 sate) cu deschidere spre Țara Bârsei, sunt situate de o parte și de alta a râului Târlung, patru pe stânga și trei pe dreapta și anume: în stânga Satulung, Cernatu, Turcheș și Baciu, iar în dreapta Târlungeni, Purcăreni și Zizin, aceste sate având o populație exclusiv românească până la începutul sec.XVIII". De reținut că un cercetător de talie mondială face precizarea cu privire la populația exclusiv românească a Săcelelor, timp de peste 600 de ani. Se cunoaște, de asemenea că băstinașii acestei zone se ocupau cu agricultura și mai ales cu creșterea animalelor, în special a oilor. Cu timpul, acești păstori au devenit economi de oi și s-au numit **mocani**. Făcând referire la mocani, același N. Iorga ne face următoarele precizări: "Cuvântul "mocan" în adevăratul înțeles însemnând un om chiabur, instărit, pricoput, crescător de oi, numire intim legată de ocupația sa de predilecție, păstoritul". Autorul susține că derivăția cuvântului de mocan provine de la moț.

Dr. Andrei Veress arată că: "Acest cuvânt de mocan provine de la **moacă** (bâtă, ciomag) de care se foloseau mocanii spre a-și apăra viața și turmele în peregrinările lor neîncetate prin pustiul câmpilor, codrilor și munților".

La rându-i, dr. I. Ghelase în lucrarea "Mocanii" subliniază: "Mocanii, acești bogați proprietari de vite, de oi în special, au existat prin părțile Brașovului din timpurile cele mai vechi. Importanța lor stă în faptul că vitregia împrejurărilor-a împins către țărmurile depărtate, ei fiind o trăsătură de unire între locuitorii diferitelor regiuni ale țării, iar mulți dintre ei pătrunzând până la regiuni departe, prin stepele Rusiei, până-n Crimeea și Cauțaz".

În capodopera "Probleme fundamentale ale Transilvaniei" a prof.univ. Victor Jinga, se menționează:

"Peregrinările turmelor și a păstorilor, atunci când nivelul cultural al populației era scăzut și mijloacele de comunicație foarte dificile au avut o deosebit de mare însemnatate, nu numai economică ci și spirituală de unitate și comunitate a poporului român împărașiat pe suprafețe întinse și variate".

Este îndeobște cunoscut faptul că mocanii, în dorința de a paște oile pe terenuri fertile și a le adăposti și hrăni în anotimpul de iarnă, parurgeau drumuri din creștele Carpaților până departe în țară și chiar peste hotare. Aceste

peregrinări (mutații) au avut multiple implicații socio-economice, iar fenomenul a căpătat cu timpul denumirea de transhumanță. Referindu-se la viața de zi cu zi a mocanilor, prof. univ. G. Vâlsan, face următoarele precizări: "Cutreerător secular și falnic, citindu-și drumul în stelele cerului, păstorul "mocanul" a cucerit nu numai câmpii ocolite de plugari ci și zona de stepă din preajma Mării Negre". Autorul face mențiunea că încă de pe la anul 1358, mocanii bârsani au fost descălecători de țară.

La rându-i, istoricul și arheologul V. Pârvan face referire la mocani în urma descoperirii unor pietre funerare și a unor monede.

Desigur, transhumanța (aceste mutații alternative și periodice) ale turmelor de oi și ale mocanilor din Tara Bârsei, în special a săcelenilor, a avut implicații multiple, dacă facem trimitere la unitatea românilor de pretutindeni.

Tabloul complet al vieții mocanilor săceleni scoate în relief rolul lor socio-economic și subliniază influența însemnată pe care au avut-o ca element de cultură la noi, factori de unitate suflantească între români (remarcă făcută de prof. univ. N. Bănescu). Cu timpul, parte din mocanii săceleni ce au străbătut în principal Bărăganul și Dobrogea au cumpărat sau au arendat suprafețe mari de terenuri – moșii – pe care le-au lucrat cu toată priceperea, muncind fără preget și stabilindu-se definitiv în aceste regiuni.

Mocanii, în peregrinările lor ce se făceau cu regularitate astronomică, au participat sute și sute de ani la încheierea limbii și la înjghebara neamului românesc într-o singură unitate etnică națională (dr. I. Ghelase).

Incontestabil este faptul că înaintașii noștri, prin natura profesiei și a acestor mutații, au dus cu ei în principal ideea națională, ideea că România de o parte și de alta a Carpaților sunt frați și că, împreună, au o singură năzuință - **unirea** – act consfințit după primul război mondial.

Mocanul, acest mucenic al neamului, a avut tăria și puterea să învingă multiple greutăți cu care s-a confruntat. Ca unul care am trăit la stâna sau în peregrinările de la ses la munte și invers, întreaga copilărie și o bună parte a adolescentei, pot spune că părinții și străbunii noștri au constituit exemple de luptă și tenacitate. Să străbați uneori prin ploi și furtuni distanțe de sute de kilometri, să mergi după turma de oi, uneori flămândă, pentru a feri culturile, să veghezi să nu rămână de cărd (turmă) una sau mai multe oi, să cazi epuizat în noapte și să închizi ochii sprijinindu-te în toiag (bâtă) sau să lași capul frânt să cadă uneori pe pământul îmbibat de apă, acestea și multe alte solicitări, au constituit acte de luptă cu sine, de credință și de izbândă. Numai cunoscând și această față a muncii și activității mocanului, putem avea o imagine a înaintașilor noștri, a eforturilor făcute, a strădaniei și a voinței de a lupta și de a învinge. Se cuvine deci să păstrăm vie imaginea celor care prin tot ce au dobândit și înfăptuit au dus și au preluat elemente de cultură, limbă, etnografie (obiceiuri, port), folclor, credință, civilizație, și mai presus, simțăminte de neam și țară.

Victor Carpin

ȘTIRI DOCUMENTARE PRIVIND PĂSTORITUL TRANSHUMANT LA SUD ȘI EST DE CARPAȚI (I)

Păstoritul, îndeletnicire foarte veche la români, s-a practicat de transilvăneni, mai ales de cei din zonele submontane, dintotdeauna în aceleași locuri pe care le aflăm pomenite în documentele secolului XVIII – XIX. Or, românii brașoveni, vestiți și în creșterea animalelor, având de la Mircea cel Bătrân drept de comerț liber în Tara Românească, au dobândit și drept de păstorit în regiunea amintită. În epoca lui Mircea "mare Voievod și

Domn...stăpinind și domnind toată țara Ungrovlahiei și părțile de peste munți, încă spre părțile tătărești și Almașului și Făgărașului herțeg și Banatului de Severin, domn de amîndouă părțile de peste toată Dunărea și pînă la Marea cea Mare și cetății Dîrstorului stăpinitor" [1] desigur că și transhumanța s-a extins în Dobrogea, a cărei aşezare geografică era cea mai prielnică desfășurării oieritului, atunci cînd în restul zonei carpato-dunărene condițiile climatice devineau nefavorabile.

Chiar și după instaurarea dominației otomane în Dobrogea acest fenomen continuă; mocanii, cei mai vestiți păstori din zona Brașovului, cutreieră:..." pînă în secolul al XVIII-lea și al XIX-lea tot întinsul Bărăganului și al Basarabiei și Dobrogea, avîntîndu-se cîte odată și mai departe, prin Turcia, pînă spre Macedonia și Tesalia" [2]

Scriitorul maghiar Francisc Komárony, într-o din lucrările sale, menționează că "păstorii români țin vara oilor pe păsunile grase și răcoroase din munții Ciucului și ai Gurghiuului, iar toamna se strîng ca rîndunicile ca să treacă cu turmele lor de oi pe tîrlile din Tara Românească și apoi în bălțile Dunării, unde găsesc și iarna iarbă dulce și verdeață proaspătă" [3]

Aceleași mențiuni despre trecerea turmelor transilvănenilor în bălțile Dunării "unde găsesc și iarna iarbă verde printre tufișuri", le întîlnim și în memoriile cancelarului Ardealului, contele Nicolae Bethlen, referitoare la evenimentele anului 1662. [4]

Dealtfel, "Balta", cu hrana ei de salcie și iarbă, juca un rol important în economia oierilor bîrsani, aşa că mulți dintre ei își treceau oilor la iernat pe bălțile dunărene cu toate că, după datinile vechi ale țării, acolo erau siliți să plătească din nou oieritul [5]

Pentru secolul al XVIII-lea, concludente în sensul transumanței practicate în bălțile Dunării, sunt și cele două documente date 1731 și 1733, primul de la Mihail Racoviță și celălalt de la Grigore Ghica, aflate în arhiva Primei școli românești din Scheii Brașovului [6]. Mihail Racoviță, ca și înaintașii săi, Constantin Brâncoveanu și Ioan Mavrocordat, dă voie scheienilor să-și țină oilor în

Tara Românească la pășune, stabilind taxele ce au să le plătească pentru păsunat și pentru derivatele de lapte ce le produc. Documentul prevede că "...pentru adetul moșiei unde vor băga oilor în baltă să aibă a se tocmi cu stăpinul moșiei după obicei, și cînd or birui vremea grea să aibă a-și băga oilor în baltă pe ori a cui moșie s-ar întîmpla și să nu aibă nici o opreala

de către nimenea..."

Trecerea Basarabiei sub administrație rusească în anul 1812 a determinat o și mai mare fluctuație a oierilor în Dobrogea. Această migrare, căci putem vorbi de un atare fenomen trecînd în revistă satele întemeiate de mocani în Dobrogea, a încercat să fie oprită de guvernul Ardealului. Cu toate măsurile luate, așa cum reiese din raportul viceconsulului austriac la Galați, de la începutul anului 1818, oieri transilvăneni își trecu pe la Brăila și Hîrșova peste 100.000 de oi și 1.500 de cai în 60 de turme, stabilindu-se în comunele Babadag, Ederles, Constanța și Hîrșova. Pentru trecere, oieri din Tara Bîrsei plăteau cîte patru parale de oaie la Brăila și, ajunși la Măcin, alte două parale. Tot atîta trebuiau să plătească și turcilor în localitatea unde se opreau. [7]

1/ Bitoleanu Ion, Rădulescu Adrian, Istoria românilor dintre Dunăre și Mare, Dobrogea, Buc., 1979, p. 181-182 și Documente privind istoria României, B, Tara Românească, veac XIII, XIV, XV, I, p. 64." 2/ Moroianu,

G., Cresterea și exportul nostru de animale odinoară și astăzi, în "L'industrie roumain", nr. 75/906, p.1125-1126

3/ Veress Andrei, Păstoritul ardelenilor în Moldova și Tara Românească pînă la 1821, Buc., 1927, p.11

4/ Ibidem, p. 18. 5/ Ibidem. 6/ Arhiva Primei școli românești din Scheii Brașovului, doc. nr. 74 și 78; Gazeta Transilvaniei, nr. 36 din 13 mai 1937 și nr. 41 din 30 mai 1937. 7/ Veress Andrei, op. cit. p. 12.

Dorina Negulici

ÎNĂLTAREA LA CER – ZIUA EROILOL

La 40 de zile de la luminatul praznic al Învierii Domnului, Biserica creștină prăznuiește cu aleasă bucurie duhovnicească înăltarea cu trupul la cer a Mântuitorului Iisus Hristos. Dacă prin întrupare Fiul lui Dumnezeu "S-a smerit pe Sine, chip de rob luând, ascultător făcându-se până la moarte și încă moarte pe cruce" (Filipeni 2,7-8), prin înăltare Hristos se ridică din nou la slava dumnezeiască a Sfintei Treimi, după cum afirmă și Crezul: "S-a înălțat la cer și șade de-a dreapta Tatălui".

Ne putem pune întrebarea: care ar fi noutatea pe care o aduce Fiul în Sfânta Treime după întrupare și înăltarea Sa la cer? Răspunsul este unul singur: trupul Său, pe care l-a luat din Sf. Fecioară Maria, cu care a viețuit ca om, cu care a fost răstignit, cu care a murit și a înviat. Bineînțeles, este vorba de un trup în care materia nu mai era prezentă, un trup plin de Duhul Sfânt, din care iradiaza energiile divine (adică harul dumnezeiesc). Fiul stă "de-a dreapta Tatălui" cu trupul Său pentru veșnicie, pentru că prin trupul Său, Hristos, împărtășește credinciosilor Săi harul dumnezeiesc.

Deși Mântuitorul S-a înălțat cu trupul la cer, rămâne prezent și lucrător în lume și istorie tot prin trupul Său, care este Biserica: Sf. Apostol Pavel zice că "voi sunteți trupul lui Hristos și mădulare fiecare în parte" (I Corinteni 12,27). După înăltare, Duhul Sfânt se pogoară peste Apostoli și Biserică și va rămâne în Biserică până la sfârșitul veacurilor (Matei 28,20), căci lucrarea Sfântului Duh îl face prezent în lume pe Iisus Hristos. Credinciosul primește harul dumnezeiesc numai prin trupul lui Hristos, adică numai prin Biserică, prin sfintele slujbe și mai ales prin cele 7 Sfinte Taine. În Biserica din toate locurile și timpurile este prezent Același Iisus Hristos, care lucrează mântuirea noastră.

Înăltarea Domnului la cer ne îndeamnă pe fiecare dintre noi să privim spre cer, spre locul în care sălăsluieste Dumnezeu și spre locul în care tindem să ajungem noi, creștini, după această viață trecătoare. Este locul marii răsplăti pe care nădăjduim că o vor primi cei care s-au străduit să ducă o viață plină de fapte vrednice de laudă și cinste. De aceea, această zi a intrat în conștiința poporului nostru ca o zi a eroilor, în care fiecare bun român ar trebui să

aducă cinstire eroilor, martirilor, truditorilor și tuturor acelora care au făcut ceva bun pentru binele neamului. Istoria ne pune mereu în față numele și faptele acelora care s-au jertfit pentru neam și glia străbună, în fața memoriei cărora ar trebui să ne plecăm capetele și să ne arătăm sincera recunoștință.

Asemenea Mântuitorului, eroii neamului s-au adus pe sine jertfă "pentru mulți", s-au jertfit din iubire pentru măretele idealuri de libertate, dreptate, neatârnare și fericire. Sâangele lor a sfînit glia străbună și a spălat păcatele lor în aşa fel încât, plecând dincolo, au plecat adevărați

Sfinți. În vechime se vorbea de aşa numitul "botez al sânghelui" pe care îl primeau cei care încă nu erau botezați, care ar fi vrut din tot sufletul să facă aceasta, dar care erau omorâți de prigonitorii creștinismului. Moartea lor martirică nu era decât un botez, căci sângele lor ce curgea pentru Hristos și Biserică le aducea iertarea păcatelor și darul sfînteniei. Pentru eroii noștri moartea martirică a însemnat același lucru, căci idealurile pentru care au murit erau sfinte.

Așadar, sărbătorind înăltarea Domnului la cer, sărbătorim înăltarea eroilor de pe pământ la cer, ridicarea lor de la moarte la viață, pomenim ziua marii răsplăti pentru jertfa lor, adică ziua în care ei au intrat în rândul sfintilor.

Veșnică să fie pomenirea Sfintilor Eroi, iar noi să le cinstim memoria aşa cum se cuvine !

Preot Ioan Voineag

Parohul Bisericii "Sfinții Arhangheli" – Săcele

ANUNȚ

Regretăm dispariția prematură dintre noi a celui ce a fost AUREL SLĂNICEANU, membru al asociației noastre și urmaș al unei vechi familii de mocani din Satulung. Conducerea A.C.S. Izvorul transmite sincere condoleanțe familiei îndoliate.
Dumnezeu să-l odihnească în pace!

ANUL 2000 - ANUL EMINESCU

Mihai Eminescu – clarviziune pedagogică

Inspiratul gazetar de la "Curierul de Iași" și "Timpul", fost revizor școlar (1 iulie 1875 – 7 iunie 1876), profesor suplinitor pentru un curs de logică și literatură germană la Institutul Academic din Iași, a dovedit un competent studiu al învățământului românesc, de pe poziția unui intelectual elevat, pătruns de imperativul unor înnoiri salutare pentru destinul țării.

O parte însemnată a publicisticii anilor 1880 – 81 este ocupată de pertinente dezbateri ale proiectului de reformă a învățământului al lui Vasile Conta, prin care Eminescu recomandă necesitatea unei direcții practice a școlii, rezultând o generație activă care ar putea contribui la propășirea economică.

Un om complet – idealul eminescian – nu poate ignora științele exacte, după cum nu poate subestima resursele formative ale studiilor clasice.

Învățământul gimnazial și liceal avea să fie călăuzit de un principiu democratic și, totodată, patriotic: "trebuie să avem școli pentru toate clasele societății".

Încredințat că misiunea școlii este de a făuri oameni pentru timpurile ce vin, Eminescu dezvăluie în articolele sale, în tot tragicul lor, plăgile provocate de superficialitatea predării, de subaprecierea valențelor educaționale ale diferitelor discipline, de împovărarea programelor cu materii de prisos, de lipsa unui control în circulația cărților didactice. Într-un articol din ziarul "Timpul" (27 aug. 1878) Eminescu blamează programele defectuos întocmite "care ostenesc și pe profesori, și pe elevi" asimilarea mecanică a cunoștințelor suprasolicitatând memoria, descalificarea dascălilor, prea puțini având vocația nobilei profesii pe care o exercită.

Măsurând cu obiectivitate dimensiunile pregătirii de specialitate, metodice și psihopedagogice, Eminescu avertizează asupra consecințelor plafonării, prin lipsa de informare pedagogică, prin studii și reviste, inaccesibile dascălilor de la țară din cauza terminologiei pretențioase: "ei n-au ce ceti, chiar dacă ar voi".

Într-o logică impecabilă, tradusă în sintagme ale gândirii pedagogice, gazetarul critică ignoranța dascălului secondată de lipsa setei de cunoaștere: "Școala va fi oricând o închisoare, când învățătorul va fi mărginit, dar e oricând o grădină, când dascălul e om de spirit care știe să-i intereseze pe elevii săi pentru obiectul ce-l propune".

Măiestria unui învățător sau profesor este atestată de abilitatea alegerii celor metode active, care să creeze o "motivație interioară a învățării, antrenând un spirit nou de muncă și iubire de adevăr".

Îl contrariază pe poet modelul anacronic al dascălului "țeapă, cu vergeaua-n mâna", căruia îi opune ipostaza educatorului capabil să se coboare la treapta sufletului

infantil și să-l disciplineze, respectând și personalitatea elevului și normele didactice.

În conturarea profilului model de dascăl, Eminescu pune accent pe dominarea moralității, întrucât acesta este chemat nu numai "a instrui tinerimea, dar și pentru a educa prin conduită lor morală a servi de exemplu" pentru viața cetățenească și viitor.

În viziunea gazetarului – pedagog, manualul de citire este o carte sacră, care inspiră viitorilor cetățeni "aceeași iubire pentru trecutul și brazda pământului lor, de aici elevii înțeleg specificul nostru național moravurile, idealurile, talentele și limba poporului".

Manualul, deci nu se poate confunda cu un "bazar de cunoștințe", el fiind "tezaur de cunoștințe". Sunt semnificative și actuale afirmațiile făcute într-un articol publicat în "Curierul de Iași" din iunie 1877 în care pledează pentru un învățământ care să nu aspire la stocarea de informații, ci spre desăvârșirea personalității umane, prin dezvoltarea gândirii independente, "gimnastică intelectuală".

Din noianul de idei se afirmă și principiul autoinstruirii permanente, cunoștințe puține, esențiale "bine mistuite, limpezesc conștiința, formează o cărare bătătorită a cugetării" normă care reglementează întreaga viață intelectuală.

Minimalizarea importanței laturii educative a procesului de învățământ provoacă reacția promptă a lui Eminescu, care intuiește dialectica instrucției și educației: "...nu în cultura excesivă a mintii constă misiunea școlilor, ci în creșterea caracterului; binele și adevărul sunt două piscuri ale perfecțiunii umane."

Illuminând prin timp, ideile pedagogice ale "spiritului în absolut" se întâlnesc cu cele ale științei contemporane a educației, demonstrându-și forța anticipativă. Să susținem cu eforturi sporite aprecierea lui Eminescu:

"În viață, în simțire, în gând, când te uiți bine rămâne mai ales ce-ai dat altora, ce-ai lăsat de la tine, ce-ai jertfit [...] Astfel poți rămâne pentru multe timpuri un stâlp de lumină cald, în jurul căruia crește și înfloresc viața".

Jubileul nașterii lui Eminescu înseamnă pentru noi dascălii de limbă românească, pentru elevii noștri, nu numai emoții patriotice, dar și adevărate momente de înălțare sufletească, deoarece opera lui ne transmite un fior de noblețe, de puritate, dar și dârzenie în apărarea pământului natal, dorința de cultivare a obiceiurilor și tradițiilor, a limbii noastre naționale.

Florica Lupu

CU EMINESCU, RUGÂNDU-NE (II)

Că Eminescu este un fin cunoșcător al Sfintei Scripturi, aflăm din "Scrisoareal" în care apar imagini identice cu cele din carteia Facerii care zice:

"La început a făcut Dumnezeu cerul și pământul. Si pământul era netocmit și gol. Întuneric era deasupra adâncului și Duhul lui Dumnezeu se purta pe deasupra apelor..."

Iar la Eminescu citim:

"La-nceput, pe când ființă nu era, nici neființă.
Pe când totul era lipsă de viață și voință.
Când nu s-ascundea nimică, deși tot era ascuns...
Când pătruns de sine însuși odihea Cel Nepătruns.

Fu prăpastie? Genune? Fu noian întins de apă?
Dar deodat-un punct se mișcă... cel întâi și singur. Iată-
Cum din chaos face mumă, iară el devine Tatăl...

E stăpânul fără margini peste marginile lumii...
De-atunci negura eternă se desface în fașii,
De atunci râsare lumea, lună, soare și stîhii...
Plină de pietate se dovedește a fi poezia – Rugăciune – adresată Sfintei Fecioare.

"Crăiasă alegeră-te
În genunchi rugându-te.
Înaltă-ne, ne mântuie
Din valul ce ne bântuie:
Fii scut de întărire
Si zid de mântuire.
Privirea-ți adorată
Asupră-ne coboară.
O, Maică prea curată.
Si pururea fecioară.

Marie!

Noi, ce din mila sfântului
Umbră facem pământului.
Rugămu-ne-ndurărilor.
Luceafărului mărilor;
Ascultă-a noastră plângeri.
Regină peste îngeri.
Din neguri te arată.
Lumină dulce clară.
O, Maică prea curată.
Si pururea fecioară.

Marie!

Expanziunea sa spirituală este totală. Îl regăsim în permanenta mobilitate a creației sale sub cele mai contradictorii înfățișări: răzvrătit pe baricade împreună cu proletarii, demisug al lumilor, cărturar îmbătrânit între cărti, mag călător în stele, demonic și angelic, luciferian râvnind nemurirea și setos de liniște, romantic și sceptic după eșecurile unei vieți care n-a cunoscut triumful găunos al unora și huzurul tihnit al altora.

Cu toate acestea, ideile creștine nu l-au părăsit niciodată. În ziarul Timpul face referire la valoarea religiei creștine: "Sunt aproape două mii de ani de când Iisus a ridicat popoarele lumii din întuneric, aşezându-le pe principiul iubirii aproapelui, două mii de ani de când viața Fiului lui Dumnezeu este carteă după care progresează omenirea.

Învățările lui Budha, viața lui Socrate, ideile lui Confucius, deși asemănătoare cu ale creștinismului, n-au atâtă influență în ridicarea omului ca Evanghelia. Din ce pricină? Pentru că Inima lui Hristos a fost străpunsă de cele mai mari dureri, nu pentru El, ci pentru binele și izbăvirea altora. Si un stoic ar fi suferit chinurile lui Hristos, însă le-ar fi îndurat cu mândrie și dispreț pentru semenii lui. Si Socrate a băut paharul cu otravă, dar l-a băut cu nepăsarea caracteristică lumii antichității. Pe când amărăciunea morții lui Iisus ne impresionează profund, aflând că în clipa supremă Acesta s-a rugat Părintelui Său pentru iertarea prigonoritorilor. De atunci, a se jertfi din iubire față de semenii, a rămas cea mai înaltă formă de desăvârșire a existenței umane."

Și continuă poetul recunoscând valoarea educativă a Evangheliei: "...omul se poate face mai bun. El trebuie să aibă înaintea său un chip de perfecție după care să-și modeleze caracterul și faptele...desăvârșirea lumii se datorează chipului moral al lui Iisus Hristos."

Impresionantă este măhnirea poetului pentru lipsa de credință a oamenilor față de persoana Fiului lui Dumnezeu, slabirea sentimentului religios în fața jertfei lui pe Cruce:

"Asta-i tot, Iisuse dulce – pus pe cruce pentru lume?
Asta-i tot, frunte de rege, cu cununa cea de spini?
Ieri ai fost steaua de aur a-măriștilor creștini.
Azi în gura lor profană nu mai ești decât un nume."

Din nefericire și azi pentru mulți așa-zisi creștini, patimile și moartea Măntuitorului nu sunt decât pioase amintiri din "vremea aceea".

"O, zdrobită e coroana care secoli o măriră !
Trebuien purpură și aur. Tu, Hristoase, să te-îmbraci
Dacă vrei multimii noastre să-i fi Domn sau să îi placi."

Contemporanii poetului relatează că la 8 nov. 1886 la Mănăstirea Neamțului, bolnav fiind, după ce s-a spovedit, i-a spus preotului: "Părinte, să mă îngropați la țărmurile mării și să fie într-o mănăstire de maici și să ascult în fiecare sară, ca la Agafon cum cântă Lumină lină."

Mihai Eminescu ieșe pe cerul literaturii române ca luceafărul de seară, rămânând permanent la locul său, oricând îl căutăm cu privirele. El este steaua noastră călăuzitoare în literatură, în cultură, adept al clarității maxime, care răsare noapte de noapte pe boltă, întrecând în strălucire toate stelele și oferindu-se "coborârii în jos" pe firele miliardelor de raze către toți însetății de dreptate, de lumină și de iubire.

Eminescu este darul lui Dumnezeu pentru România; e darul României către univers rostit în limba stelelor și spațiilor, în limba română, în limba Eminescu, și trimis spre infinituri care-l așteaptă.

În memoria poetului, Nicolae Iorga, prin colectă publică, ridică în anul 1939 monument de închinare la Ipotești unde se află și portretul poetului, zugrăvit în mărime naturală.

Preot Icom Stavrofor
Mircea Leb
Biserica Sf. Adormire
Satulung – Săcele

IN MEMORIAM * IN MEMORIAM * IN MEMORIAM * IN MEMORIAM * IN MEMORIAM

ISTORIA BISERICILOR ORTODOXE ROMÂNE DIN SĂCELE

CUVÂNT ÎNAINTE

Într-un peisaj publicistic variat și de multe ori cu tendințe subjective, cartea d-lui Ștefan Casapu "Istoria bisericilor ortodoxe române din Săcele" se constituie într-un eveniment deosebit. Și aceasta mai întâi pentru că autorul, deși nu e nici istoric bisericesc și nici cleric, arată totuși dragoste față de viața bisericească din Săcele aplecându-se cu migăă, dar și cu dăruire asupra bătrânelor cronici și asupra documentelor de arhivă, scoțând din colbul lor adevărate pagini de istorie bisericească și națională.

Apoi, pentru faptul că lucrarea, structurată proporțional în 2 volume, cuprinde istoria locașurilor de cult ortodoxe din Săcele - Brașov de la începuturile lor până astăzi, precum și date generale despre tipologia și morfologia săcelenilor, oameni harnici, cinstiți, cu dragoste față de legea lor ortodoxă și față de pământul străbun, pe care le-au slujit de-a lungul veacurilor cu devotament și jertfelnicie, uneori ajungând până la sacrificiul suprem.

În conștiința românilor din Ardeal, dar și a celor de dincolo de arcul Carpaților, Săcelele Brașovului, cu oamenii lui minunați ocupă un loc aparte. Și să ne gândim la faptul că aici a pulsat și pulsează încă o autentică viață comunitară și ortodoxă, credincioșii fiind atașați în chip deosebit de Sf. Biserică și de tradițiile sănătoase ale satului românesc. Să adăugăm apoi, tot aici, salba de biserici – adevărate catedrale și bastioane ale ortodoxiei românești – care împodobesc satele din preajmă și care stau mărturie de trăinicia credinței ortodoxe a săcelenilor. Nu trebuie uitat nici faptul că de-a lungul vremii Săcelele Brașovului a dat oameni luminați, căturari și clerici, dar și simpli călugări, mulți dintre ei trecând dincolo, în Țara Românească și în Moldova, întemeind sate, biserici și mănăstiri, contribuind astfel la menținerea vie a conștiinței de neam și de credință a tuturor românilor.

Nădăjdum că lucrarea d-lui Casapu va fi benefică și de folos tuturor celor ce sunt preocupăți de istoria Bisericii noastre, de tradițiile satului românesc și va aduce o contribuție de seamă la cunoașterea istorieide "sate și preoți" din această parte binecuvântată a țării.

Felicităm călduros inițiativa autorului și cerem binecuvântarea lui Dumnezeu asupra tuturor cititorilor acestei lucrări.

† P.S. VISARION RĂȘINĂREANU

episcop-vicar Sibiu

Păstorii săceleni erau numiți în genere mocani, termen pe care îl găsim pentru prima dată în documente la 1741 și la 1777 [174,p.1–2].

Singura fericire a mocanilor – aşa cum a remarcat Victor Jinga – deriva din credința în Dumnezeu și cinstirea Lui cu evlavie și după ritul Bisericii strămoșești. În luptă cu adversitățile naturii și răutatea omenească, românul săcelean a știut să-și facă mare și desăvârșit tovarăș pe Dumnezeu și Biserica Lui. În fața altarului, pe creștet de munți, înfiptă în neguri și trăznită de fulgere, în câmpii bătute de crivăț și în bălti năpădite de zăpoare, mocanul săcelean era, de cele mai multe ori, singur cu oile lui, cu Dumnezeu în a cărui atotputernicie se deprinsese să credă și a cărui îndurare știa să o implore. Aceste momente îl situau pe mocan în afară de sine, îl înfrâțeau cu eternitatea, îl purificau și îl înălțau și în clipa care urma marilor încercări, când mulțumea lui Dumnezeu pentru ocrotirea ce-i dăduse, mocanul săcelean era cu adevărat fericit [79,p.21].

De la Șt. Meteș aflăm că în secolul al XVI-lea de protopopul din Șcheii Brașovului "atârnau nouă preoți din satele din Țara Bârsei" [90,p.110–111]. Dintre acești nouă preoți cel puțin doi erau din Săcele.

După hirotonire mulți preoți plecau pe la bisericile din Țara Bârsei, inclusiv în satele săcelene, așteptând un moment prielnic să se întoarcă în Brașov. Grație activității cronicarilor bisericii brașovene cunoaștem numele câtorva preoți din secolul XVII din Turcheș și Satulung. Astfel, în 1671, rămânând numai doi preoți la biserică Sf. Nicolae din Brașov, sunt aduși popa Staicu, care era preot la Turcheș, și popa Oprea, care era preot la Satulung. Venirea lor n-a fost chiar fără probleme. Inițial protopopul Văsii Hoban și popa Vâlcu au căzut de acord "că vor ține orașul cum l-au ținut și mai înainte vreme doi preoți". Dar popa Vâlcu a luat mită și a călcăt legămantul, aducându-l pe popa Staicu din Turcheș. Fiind păcălit, protopopul Văsii I-a luat pe lângă sine pe popa Oprea, preot la Satulung și "nepot de sor preoțesei popei Văsii protopopul". Peste doi ani popa Vâlcu, care era "un om cam trufaș și slab la minte", s-a scutat "asupra protopopului Văsii cu multă gâlceavă și cu pâră, ca să se ridice el protopop". Deși inițial se parea că va avea câștig de cauză pe ntru că "vlădică și soborul" au crezut "cuvintele lui cele deșarte", după moartea protopopului, Văsii Hoban tot nu se

potolește și pierde tot. Tot din Turcheș sunt aduși și Vasile Grid la anul 1686 și Radu Tempea (tatăl cronicarului), care a fost preot în Săcele cu popa Petru un an, în 1697 – 1698. Despre tatăl său, cronicarul bisericii Sf. Nicolae din Brașov ne spune că, în octombrie 1699, murind protopopul Siicu și rămânând în locul lui popa Vasile Grid protopop, a fost adus "popa Radul sin Radu Tempea de la Făgăraș căci era om de oraș, nepot de sor protopopului Staicu". După ce a fost dascăl și diacon câte patru ani în Brașov s-a preoțit și a fost preot câte un an la Săcele și Făgăraș [167,p.74, 109, p.117, și 129 și 107, p.12–13]. În secolul următor, în perioada 1728 – 1739, îl întâlnim la Turcheș chiar pe Matei Tempea, fratele cronicarului, aşa cum reiese dintr-un document consemnat de "logofătul Radu al cinstiitului Sfat" [68,p.350–351 și 160, p.222–223].

Dintr-o scrisoare datată 21 iulie 1701, Theodosie, mitropolitul Ungrovlahiei (Tării Românești), îl încunoștințează pe protopopul Vasile de la Brașov că a hirotonit pe Petcu de preot pentru Satulung: "ne scrii pentru o beserecă de acolo de la Satulung, cum că au rămas fără de preot, că preoțul, care-l au fost la ace beserecă, au mersu la besereca măriei sale Vodă den Făgăraș și aț ales pre acest grămatec pe nume Petcu, care l-aț trimes aici ca să-l hirotonim, să fie acolo la ace beserecă..." [155, vol.I,p.13–14]. Preotul din Satulung era popa Stan, aşa cum reiese din două documente din 1699 semnate de Theodosie, mitropolitul Ungrovlahiei, respectiv Mihai Cantacuzino și adresate către "Hanăs Mancăș" (Johann Mankesch), judele primar din Brașov, prin care se comunică rezultatul unui proces al preotului împotriva lui Neagu și al cunțatului său [68,p.186–188]. Popa Stan, vechiul slujitor al bisericii de lemn din Satulung, a fost luat de Constantin Brâncoveanu pentru noua sa ctitorie de la Făgăraș. La 1701 el merge, împreună cu delegația preoților brașoveni, la Atanasie, episcopul unit, pentru a protesta în numele celor din ținutul Tării Bârsei și al Făgărașului împotriva unirii cu Biserica Catolică [89,p.55]. În anul 1685 erau preoți în Săcele popa Văsii Grid la Turcheș și popa Candăr la Satulung. Aflăm despre ei dintr-o însemnare din Ceaslovul bogat de la biserica Sf. Nicolae din Șcheii Brașovului: "Să se știe că au răposat văril popa Văsii snă [fiul] Comşa Răuț gocimanul [epitropul] ... marți pre la 10 ceasuri ziua... septembrie, 21 dni

(continuare în pagina 11)

(continuare din pagina 10)

**ISTORIA BISERICILOR
ORTODOXE ROMÂNE DIN SÄCELE**

[zij] (după Radu Tempea pe la 29 septembrie) v leat ot săzdanie mira [în anul de la facerea lumii] 7149, iară de la Hristos 1685 și I-am îngropat miercuri cu cinste în biserică și preoți au fost: popa Oprea și popa Văsii Hoban snă [fiul] protopop Văsii i [și] popa Crâștea snă protopop Staicu, i popa Florea, i popa Radul, i popa Văsii Grid ot [de la] Turcheș, i popa Candăr din Satulung și popa Dumitru de la Tărâlungeni și popa Radu Marcul de la Ariujd, în zilele măriei Sale Craiul Apafi" [109,p.119]. Pentru prima oară numele unor preoți din Säcele sunt consemnate pe manuscrisele și cărțile vechi care s-au păstrat la biserică Sf. Nicolae din Șchei. Astfel, pe un manuscris (*Mineiu slavon pe luna februarie*), dăruit bisericii în anul 1611, pe scoarța de la început, scrie următoarele: "Să se știe de când au fost 7151 [1643]". Nu spune însă ce anume. Tot acolo însă și cu același scris: "să se știe de când am scris Dumitru popa ot Turchiș" [109,p.263]. Pe călcău altui manuscris slavon (*Mineiu pe martie și aprilie*), dăruit bisericii tot în anul 1611, scrie: "Eu Dumitru snă [fiul] pop Petcul ot Turchiș", fără a fi menționat nici un an [109,p.265]. Deci popa Petcu este tatăl popii Dumitru. Deoarece în Turcheș nu a mai fost niciodată un alt preot cu numele de Dumitru, putem spune cu certitudine că popa Petcu este primul preot român ortodox din Säcele menționat cu numele. Dacă popa Dumitru este preot la Turcheș în anul 1643, se poate presupune că popa Petcu era preot în Turcheș, cel mai târziu, în anii 1610-1620. În mod sigur el a fost contemporan cu Radu Șerban și nu este exclus să fi participat, alături de preoții brașoveni, la sfintirea frumoasei cruci cu chipul lui Iisus Hristos și cu inscripție românească, pe care domnitorul a ridicat-o în amintirea strălucitei sale victorii din 10 iulie 1611. În 1650, credințioșii din Turcheș cereau Magistratului din Brașov învoirea de a face reparații bisericii de lemn [140,p.3], ceea ce înseamnă că biserică avea o vechime de cel puțin 100 – 150 de ani.

În concluzie, putem spune că în secolul al XVII-lea satele săcelene au avut preoți ortodocși de excepție, reprezentanți străluși ai ortodoxismului românesc. O parte din ei au ajuns preoți și protopopi la cea mai vestită biserică a românilor din Transilvania, Sf. Nicolae din Șchei Brașovului. Radu Tempea, tatăl cronicarului și întemeietorul celebrei dinastii, care a dat șase generații de preoți și protopopi, și-a început activitatea de preot în Turcheș. Constantin Brâncoveanu l-a ales pe popa Stan din Satulung pentru noua sa ctitorie din Făgăraș. Popa Vasile Grid, care a fost preot în Turcheș, și popa Stan, care a fost preot în Satulung, vor deveni în 1701 liderii luptei românilor ortodocși pentru apărarea credinței strămoșești. Să nu în ultimul rând trebuie să menționez că unii preoți săceleni și-au înscris numele și au făcut unele însemnări pe manuscrise și cărți vechi tipărite de Coresi la Brașov, ceea ce dovedește că nu erau de loc străini de viața spirituală și culturală a românilor brașoveni. În mod sigur aceste concluzii se pot extinde și asupra secolului al XVI-lea. (Va urma)

Stefan Casapu

N.R. Bibliografia citată mai sus va putea fi cunoscută și consultată de cititori după publicarea lucrării.

ARMATA ROȘIE PE PLAIURI SÄCELENE

După cum prea bine se știe, la 23 august 1944 prin inițiativa curajoasă a regelui Mihai I, România a pus capăt colaborării militare cu Germania nazistă, încetând, aşa cum preciza suveranul în *Proclamația către Țară*, "orice fel de ostilitate împotriva armatei sovietice, precum și starea de război cu Marea Britanie și Statele Unite". De bună credință și plecând de la premisa că "Națiunile Unite ne-au garantat independența țării și neamestecul în treburile interne", Tânărul rege îndemna populația să-i primească pe soldații sovietici "cu încredere", de vreme ce de acum erau "camarazi" de arme. De unde să știe regele (cine ar fi putut ști?) că U.R.S.S. considera România o țară învinsă, ocupată și, drept urmare, se va comporta ca atare? Astfel, românii în general și regele, în particular, deși cunoșteau reputația Armatei Rosii, au sperat că aceasta se va comporta civilizat.

Primii români dezamăgiți au fost chiar soldații de pe frontul din Moldova care, în ciuda încetării oricăror ostilități, au fost dezarmați și trimiși în prizonierat în Uniunea Sovietică. Pe acest fundal, la începutul lunii septembrie 1944 trupele sovietice și-au făcut apariția și în comunele ce alcătuiesc astăzi orașul Säcele. Documentele păstrate la Arhivele Statului din Brașov dezvăluie surpriza locuitorilor în fața apucăturilor ostașilor sovietici. Oameni simpli sau elevați, cu frică de Dumnezeu și respect față de autoritățile statului, cei "răsplătiți" pentru ospitalitatea cu care îi găzduiseră pe soldații sovietici sau se aflaseră întâmplător în calea acestora, au făcut reclamații în fața autorităților locale (primar, notar, șef de post) cu speranța că măcar pentru o parte din pierderi vor fi despăgubiți. Declarația lui Alexandru Peltan din Turcheș exprimă consternarea acestuia în fața actului de tâlhărie căruia i-a căzut victimă în plină zi: "În cursul lunii septembrie, în jurul datei de 20 septembrie 1944, pe când mă aflam la câmp la un loc la meu situat pe Timiș, au venit la mine doi soldați sovietici călare și amenințându-mă cu armele mi-au luat calul din ham, au încălecat pe el și au plecat luând cu ei și calul lor, iar mie nu mi-au lăsat nimic și nici nu mi-au plătit ceva" (subl.n.). Pasiunea soldaților Armatei Rosii pentru cai era la fel de renumită ca și cea pentru ceasuri! Românii se așteptau ca, odată cu retragerea trupelor germane, Armata Roșie să părăsească regiunile românești în înaintarea ei spre Berlin. Însă, România era deja o țară ocupată, iar numărul soldaților sovietici sporea în loc să scadă.

(continuare în pagina 12)

IN MEMORIAM * IN MEMORIAM * IN MEMORIAM * IN MEMORIAM * IN MEMORIAM

(continuare din pagina 11)

ARMATA ROŞIE PE PLAIURI SĂCELENE

Aşa se face că în 1945 se înregistrează noi şi noi "rechiziţii fără forme legale", mai pe scurt: furturi.

Probabil în urma unei dispoziţii, primarii comunelor săcelene au întocmit situaţii cu reclamaţiile făcute în perioada 10 iulie – 1 octombrie 1945. Aceste statistici relevă faptul că cel mai "ieftin" au scăpat locuitorii din Cernatu ale căror pagube au totalizat 4.402.066 lei. Ca şi în alte locuri, soldaţii sovietici au "rechiziţionat" în special alimente, băuturi (Şerban Vasile se afla în fruntea listei păgubişilor cu 168.000 lei reprezentând vinul furat de către ruşi), haine, materiale de construcţii, etc. Spre deosebire de locuitorii comunei Cernatu, cei din Turcheş au pierdut "numai" furaje, în valoare totală de 6.346.500 lei, aceasta în condiţiile în care un kilogram de trifoi costa 70 lei, iar unul de orz, 100 de lei. De acelaşi tratament s-au "bucurat" şi locuitorii din Baciu, care au rămas şi fără raţe, găini, porci, etc. Numai valoarea alimentelor luate de ostaşii Armatei Roşii se ridică la 7.538.680 lei, la care se adăugau cei 531.000 lei rezultaţi din furtul diverselor obiecte. Din cele 84 de plângeri înregistrate se detăşează cea a lui Leon Calotescu păgubit de 1500 kg. de cartofi în valoare de 270.000 lei. Dacă în aceste comune valoarea pagubelor nu a depăşit 10.000.000 lei, Satulung bate recordul cu suma de 33.975.800 lei. Numai profesorul Gheorghe Drăgan împreună cu fiul său, locotenentul Staicu Drăgan, reclamau o pagubă de 18.523.250 lei! La mare depărtare de aceştia mai figurau în topul păgubişilor Maria Măsaru cu 4.931.000 lei, Elena Kope cu 1.360.000 şi Vilma Kope cu 1.115.000 lei. În general, în dosarele cuprinzând reclamaţiile păgubişilor se află doar lista obiectelor şi valoarea aproximativă a cestora, fără a fi inserată vreo declaraţie în care să fie prezentat modul în care au fost deposediţi de bunuri de către soldaţii sovietici. Care este cauza? Probabil frica. Există însă şi câteva excepţii. Iată ce declară familia Drăgan, tatăl şi fiul, deposedată de covoare, haine, ceasuri, încăltăminte, etc.: "Noi nu am putut face nimic în acel timp pentru că am fost ameninţaţi cu pistolul, nici cel puţin să strigăm să audă vecinii. Apoi au tras după câini şi au plecat după ce ne-au devastat casa. Toate aceste lucruri le-au cărat la autocamionul care aştepta pe drum şi era ora 2.50 când au plecat şi au părăsit satul." Este evident că, paralizaţi de frică, oamenii nu au putut face nimic. Dar este greu de crezut că ar fi putut face ceva atâtă vreme cât vecinii, înfricoşaţi şi ei, nu au reacţionat (focurile de armă şi distrugerea gospodăriei în miez de noapte trebuie să fi fost auzite de cineva). Cum au înţeles ostaşii sovietici să răsplătească ospitalitatea românească relatează

Aneta Ianculescu: "În ziua de 1 august 1945, sosind acasă de la satul meu (sic!) [...] am găsit la mine în curte o maşină sovietică şi doi ostaşii care dormiseră în casă. Deşi pentru ei era rezervată o cameră mobilată, totuşi ostaşii sovietici au forţat uşa camerei în care aveam strânse lucrurile şi forţând cu un fier uşile dulapului, care de asemenea erau închise au sustras următoarele bunuri..." Din lista prezentată de păgubită reiese faptul că sovieticii aveau nevoie de o garderobă completă, de vreme ce au luat şi "una pereche chiloţi de baie, de lână", "3 perechi ciorapi de lână" şi "2 perechi de indispensabili". Mai duseseră la maşină - continuă Aneta Ianculescu - covoarele găsite în casă [...], dar, sosind eu, n-au mai putut să le ia. Soldaţii ruşi n-au recunoscut nimic, fiind întrebaţi, *au spus că ei nu fură*" (subl.n.) Un asemenea răspuns ne scuteşte de orice comentariu.

Comparând situaţia românilor, în general şi a săcelenilor, în particular, cu cea a polonezilor, maghiarilor sau germanilor, trebuie să remarcăm faptul că, spre deosebire de aceştia, nu am avut de suferit atât de multe nenorociri ca urmare a intrării Armatei Roşii în ţară. Istoricul francez Jacques de Launay prezintă în lucrarea sa "Marea prăbuşire (1944 – 1945)" urmările înaintării trupelor sovietice spre Berlin. Mărturia unui medic din Königsberg este edificatoare: "Ruşii erau preocupăti să ridice bolnavii din pat, să le scoată pansamentele pentru a vedea dacă nu au ascunse cumva obiecte preţioase [...] În curte, într-o ambulanţă, câteva tinere infirmiere se apărau împotriva unor violatori grăbiţi [...] Prin alte locuri, ruşii îi controlau pe soldaţii răniţi ce zăceau în pat, să vadă dacă nu au cumva ceasuri şi cizme. Un Tânăr rus izbucneşte în plâns fiindcă nu găsise nici un ceas. Ridicase trei degete: va împuşca trei oameni dacă nu i se dă imediat un ceas. Disperarea lui avea ceva răscolitor... în final i se găseşte un ceas. Dispare fericit..."

În actualul stadiu al documentaţiei nu dispun de nici o informaţie care să ateste, pe raza comunelor săcelene, producerea unei crime sau vreunui viol. Oricum, având în vedere spectaculoasa răsturnare de la 23 august 1944, trupele sovietice au fost întrucâtva strunite, iar la nivel naţional s-au înregistrat mult mai puţine crime şi violuri decât în alte ţări. Aşa a început o "colaborare" (a se citi ocupătie) pe care o doream a fi scurtă, dar care s-a întins până în 1958, pentru România, sau 1989 pentru celelalte ţări care s-au "bucurat" să găzduiască trupe ale Armatei Roşii.

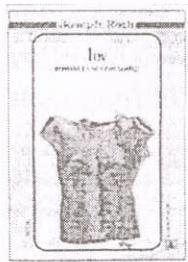
Radu Colț

LA PAS PRIN LIBRĂRII**Apariții editoriale semnalate de Horia Bârsan****1. "DESPĂRTIREA DE MATIORA" de Valentin Rasputin, ed. UNIVERS, 2000.**

"Despărtirea de Matiora" este romanul unui sfârșit de lume á la russe, care capătă accente de epopee ori de tragedie antică, romanul despărtirii de matca-mamă, de "măicuță" (matiora) a unei comunități aflate, încă de la începuturile ei, în simbioză cu apele Angarei, cu vremuirea ciclică a anotimpurilor și cu rosturi orânduite după un calendar secret, numai al locului, în care credința în Dumnezeu și în pământul menit rodirii dau temei de viață și soroc de moarte. Este, în același timp, romanul unei mari povești de dragoste care reface, în mic, iubirea și devotjunea sufletului slav față de "măicuță" Rusia și romanul "oamenilor unui loc", pe care "veneticii" veniți pe ostrovul siberian la început și, mai ales, cei care nici n-au călcat pe malurile Angarei vreodată, pe urmă, îi dezrădăcinează și dau Matiora apelor, într-un sfârșit halucinant, motivare a progresului noi lumi.

2. "O IARNĂ LA STOCKHOLM" de Agneta Pleijel, ed. UNIVERS, 2000.

O femeie află că soțul ei iubește o altă femeie, că este îndrăgostit, în același timp, de două femei, fapt ce a devenit destul de obișnuit în lumea de astăzi, dar care e acceptat cu greutate de către partener. Personajul romanului nu renunță la viață în acest caz, precum eroinele clasice, se întoarce doar în trecut pentru a găsi cauzele "iernii inimii" sale. Și ce descoperă? Că a fost un copil "rău iubit", o adolescentă neiubită și a devenit mamă asumându-și singură maternitatea. Părinții ei au fost la fel, fiecare și-a purtat și și-a ascuns "rana", dar numai ea, personajul care povestește, poate trece peste acest "înghet", scriind, timp de 100 de zile, despre viața ei, în care se îmbină "orașul arctic" Stockholm, războiul de la Sarajevo, Amsterdam-ul, muzica lui Mozart, Bach, Vivaldi. Cartea e una a întrebărilor grave, cărora fiecare generație a încercat să le dea răspunsurile sale: ce înseamnă să fi femeie, unde se oprește libertatea când e vorba de iubire, cât suportă iubirea, este ea posibilă?

3. "IOV – Romanul unui om simplu" de Joseph Roth, ed. UNIVERS, 2000

Mendel Singer, personajul central al romanului, trăiește undeva la marginea imperiului țarist. I se naște un fiu infirm, Menuhin, cel mai mare băiat este recrutat în armata țaristă, al doilea fiu fugă în America, unde Mendel va emigra împreună cu familia. Pentru că n-ar putea suporta calătoria peste ocean, Menuhin este lăsat în grija unor prieteni, până când sănătatea îi va permite să-i reîntâlnească pe ai săi, fapt ce nu se mai petrece, pentru că izbucnește primul război mondial și de acum, nenorocirile se țin lanț, atingând rând pe rând pe fiecare din membrii familiei sale. Iov modern, Mendel Singer nu mai așteaptă nimic de la Dumnezeu. Și totuși, se petrece o minune: Menuhin, vindecat de medicii europeni, ajunge un mare muzician și își regăsește tatăl. Și atunci, Mendel înțelege că a crezut prea puțin față de "greutatea norocului și măreția minunii" primeite ca dar.

4. "BĂTĂUȘII" de Mihail Alexeev, ed. UNIVERS, 2000.

Romanul marchează evenimente dramatiche din anul 1933, "cea mai îngrozitoare pată în memoria mea", după cum spune autorul, și este o carte a copilăriei pe fundalul lumii satului în mișcare, surprinsă în timpul colectivizării și a ravagliilor foamei din '33, fiind nu numai un roman ci și un zguditor document de epocă. Între Vania și Mișa colegi de clasă nedespărtiți, prieteni de joacă, apare un conflict copilăresc. Cei doi băieți își strâng două "armate", se pândesc și se confruntă dur, antrenând în răfuială și părinții, care își distrug reciproc bunurile cu greu agonisite și întreaga comunitate morală, care își pierde linisteala. Vania și Mișa Tânjesc după vremurile bune ale prieteniei lor și se vor împăca, în cele din urmă, tot spontan, aşa cum s-au și certat, lăsându-i pe cei mari să se împace și ei, pe căi ocolite. "Războiul" din mica istorie e un bun pretext pentru evocarea istoriei celei "mari" surprinsă în întregul ei dramatism, ținut în mare taină de autorități timp de aproape o jumătate de secol.

5. "DOMNIILOR COPII" de Daniel Pennac, ed. UNIVERS, 2000

Cartea este un fel de cameră a copiilor într-o casă de oameni mari, o lume în miniatură în care "imaginăția nu înseamnă minciună". Copii tratează lumea cea mare "după legile copilăriei" și "pun ordine" în viețile încurcate ale adulților de aici, din realitate, dar și din lumea umbrelor. Complicitatea cu visul și cu... cei dispăruți îi face să nu simtă apăsătoarea, cenușia existență cotidiană și să mai adaste o clipă în "camera" Domnilor copii. Scrisul alert, dialogurile de mare autenticitate, care nu ocolesc argourile școlarilor, construcția perfectă de mică piesă de virtuozitate în proză sunt doar câteva dintre calitățile acestui roman.

Cronica limbii**DESPRE EXPRESIVITATEA LIMBII ROMÂNE (III)**

Continuăm discuția despre expresii și locuțiuni care au în componență lor o parte a corpului omenesc.

Față ca parte anterioară a capului este întâlnită în mai multe expresii. Un om sincer are întotdeauna **"o față curată"**, spune **"în față"** ceea ce gândește, pentru că altfel e considerat **"cu două fețe"** (necinstit). Fiecare vrea **"să scape cu față curată"** dintr-o situație dificilă, să nu fie nevoie **"să facă fețe-fete"** când este pus **"față în față"** cu cineva. **"A prinde față"** înseamnă **"a se întrema după o boală"**, iar **"a-l prinde pe cineva la față"** are sensul de a-i sta bine cu o haină (îmbrăcăminte).. **"A pune (pe cineva) cu față la pământ"** înseamnă **"a-l supune"**. Despre un om căruia nu i se potrivește un post (o situație) pe care îl deține spunem că **"n-are față de..."** iar comportarea sa **"dă pe față"** nepotrivirea. Când ești între **"fețe simandicoase"** trebuie **"să faci față"**, unii prin discuții vor chiar **"să ia față"** (să impresioneze) auditoriu.

Gura ne caracterizează. Trebuie să ne gândim bine înainte de a deschide gura, ca să nu ne ia **"gura pe dinainte"** și să spunem vrute și nevrute, pentru că se va spune că suntem **"gură spartă"** sau **"are-o gură cât o șură"**. De multe ori, cam întotdeauna, trebuie să fim prudenti, **"să nu ne scape gura"**, pentru că despre unul care vorbește prea mult se spune că **"are gura mare"**, este **"rău de gură"** (bârfitor, intrigant), îi **"merge gura ca moara"**, (hodorogită), încât **"nu se mai uită nimeni în gura lui"** (nu mai este de crezut). Într-o discuție bunul-simt ne cere să ascultăm, **"să nu luăm vorba din gură"** celui care vorbește, **"să nu-i închizi gura"**, chiar dacă despre unii se spune că sunt **"buni de gură"**. **"Să nu intri în gura lumii"** (satului), pentru că apoi degeaba **"te pui cu gura"** (pe cineva), spui totul **"cu jumătate de gură"**, **"gurile rele"** (bârfitorii) nu le mai poți astupa, chiar dacă **"te zbați ca în gură de șarpe"** (cu disperare). Despre o persoană care este neglijentă spunem că e **"gură-cască"**, nu prea înțelege, vrea totul **"mură-n gură"**.

Cu gura mâncăm, de aceea ne zbatem pentru **"de-ale gurii"**, dar să nu uităm **"de la mână până la gură"** că trebuie să fim lacomi de parcă **"se bat lupii (turcii) la gura lui"**, ne putem **"pune gura la cale"** și civilizat. Să căutăm, mai ales acum când vulgaritatea este tot mai agresivă, **"să fim slobozi la gură"**.

Îndrăgostitii stau de obicei **"gură-n gură"** (foarte apropiat) și băiatul îi cere fetei **"doar o gură"** (sărutare), **"o gură, numai una"** spune și Eminescu.

Ilie Cujbă

Elena Taflan**ÎNTÎMPLARE CU ȘORICEI**

În pod, într-un geamantan vechi, și-a făcut cuib o șoricioaică. L-a făcut și-a fătat în el șase pui. Umblând prin pod, Băiatul aude chițăielii; se apropie, ascultă, privește, înțelege. Închide capacul și coboară scările cu geamantanul în brațe. Îl pune în mijlocul curții, pe iarbă și se gîndește. Taie un pătrat în placajul subțire și se uită:

cuibul cu șoriceii moi și spini. Le dă lapte cu pipeta o săptămînă, două, trei. Șoriceii cresc, văd, se mișcă de colo pînă colo prin geamantan. Pătratul din capac e mai mare și acoperit cu o sită deasă prin care Băiatul îi privește ore în sir. Tot pe acolo toarnă boabele de orez, fărîmiturile de pîine, grisul, mălaiul. Noaptea închide geamantanul în magazie: de frica pisicilor.

Și, într-o zi, pe la amiază, se hotărăște: deschide larg capacul, răstoarnă geamantanul în iarbă. Șoriceii se aleg încet pe sub hîrtii tocate și cîrpe, fug puțin, se opresc, pleacă iarăși, se îndepărtează de geamantanul răsturnat, de Băiatul care-i urmărește o vreme. Dispar pe sub cotete, pe sub tufe... Se duc.

Băiatul pune geamantanul deschis în magazie și, seara, vine să asculte. Chițăiturile sănt acolo. Închide capacul, ia geamantanul în brațe (ca la coborîrea din pod) și bîjbîie către ușă, se împiedică de ceva, se clatină, chițăielile dinăuntru se înțelesc și asta îl înfurie (nu știe nici el de ce) – m-am săturat de voi, m-am săturat – gîffie îndreptîndu-se către pompa din curte. Pune geamantanul jos, deschide robinetul și potrivește jetul drept în sită. Apa curge. El aleargă în casă, își aduce lanterna și rămîne mult timp ghemuit, urmînd cu atenție tot ceea ce se întîmplă în geamantanul care se umple încet, încet.

CULTURĂ * CULTURĂ * CULTURĂ * CULTURĂ * CULTURĂ * CULTURĂ

Corneliu Corstea

Insomnie de toamnă

Nu mai sperați o frumusețe fără de cruzime
ca umbra munților dăltuiți de soare,
ca trupul răsfățatelor himere
scăldate în nisipuri mișcătoare...
Cu toți vom învăța spre seară
că nemurirea-i nuntă însemnelor cerești,
că armonia e dragoste căzută
din haina noptilor povești.

Mai mult prin mine, frumusețe,
rostogolesc un petic de țărăna,
iar mirele luminii mă îngâna
adăugându-mi ani secundelor din tâmplă.

Departate de obezitatea somnului
îi trimiș scriitori recomandate
lui Bachus.

Adevăr vă grăiesc vouă: tot ce este vesnic
rezidă din despărțiri, din "tot ce se mai
poate trăi încă o dată".

În zori eu încă mai suprim
privighetori și pregătesc o ploaie
de vorbe desfrânate cu grindini
de verbe printre vinuri dulci. E bine
să fie ceea ce ești...

* * *

Neîntrebați ne naștem, neîntrebați murim.
Nașterea se-ntâmplă să fie un fel
de furtună a iubirii. Fiind centrifugă,
moartea se-ntâmplă să fie un fel de somn
în crampele universului. Încuvîințez
faptul că "cruzimea se naște din plăcileală",
că "sfârșitul lumii are loc în fiecare zi,
ca și răsăritul de soare", dar gândiți-vă
cum se consumă iubirile... Mi-ar mai trebui
niște lacrimi și niște vorbe fără margini
ca să le pot cuprinde; ar fi trebuit să înnebunesc
până acum sau măcar să mă răstignesc într-o icoană
devenind mai religios decât Dumnezeu,
ar fi trebuit să mă topesc până acum
sub privirile iradiantelor femei...
Nu văd de ce nu-aș dezlănțui o campanie
de fericire în orașul meu umbrit de
o realitate neapostolică. Eu trestia,
eu picătura de apă a oceanului, eu teologizând
clipele vă iubesc pe veci condamnat
la singurătate, vă iubesc atât de mult încât
m-ați ucide o-o moarte fără de care
nu-ar exista viață, fără de care nu-ar exista
poemul acesta.

Itinerarii spirituale pentru înfrățirea a două orașe

Dincolo de orice jonglerii politice, istoria ne învață că de fapt în cultură rămâne amprenta inconfundabilă a unui popor, lăsată în sjajul său existențial. Istoria însăși, afirma Mircea Eliade, este o parte dinamică a culturii.

Această hrană spirituală este ambrozia oferită umanității de către Divinitate de la primele manifestări ontologice. Or, tradițiile ancestrale săcelene, fac dovada în timp că oamenii acestor meleaguri au avut întotdeauna o chemare spre spiritualitate, spre cultură.

"Vreme trece, vreme vine" spune poetul, iar prietenia trainică, verificată și consolidată în timp, rămâne ca o valoare paradigmatică.

În 1993 sosea pentru prima oară la noi, în Săcele, la Liceul Electroprecizia, un grup de liceeni francezi din orașul Vire, regiunea Normandia. Timpul a imortalizat o relație de suflet, binecuvântând-o cu aureola împlinirii. După șapte ani de ucenicie, cifră mitică, în care rând pe rând liceenii francezi și cei români au prezentat piese de teatru și au luat contact cu civilizația autohtonă, s-a ajuns la un apogeu civilizator: înfrățirea celor două orașe, Vire – Săcele.

Pe 18.04.2000 trupa **"Catharsis"** (teatru, muzică folk, poezie, dansuri populare românești) a Liceului Electroprecizia a demarat într-un perișor european pentru trei săptămâni prin Ungaria, Austria, Italia, Franța.

Trei zile și trei nopți (ca în povești) în Italia ne-au prilejuit revelația descoperirii surorii noastre de gingă latină. Romantica Venetie, cu piața San Marco și ploaia de porumbei prietenoși, cu strălucirea nelipsitelor gondole (pentru amatorii de curiozități, 10 minute cu gondola costă 100DM – sic! -). Republica San Marino, un paradis comercial și fiscal ce n-a auzit nici de Decebal, nici de Traian, cu atât mai puțin de Remeș, doavadă că are multe prețuri mai joase ca în România, nu degeaba exclama Caragiale: *"Bravos națiune, halal să-ți fie!..."*

După o după-amiază de plajă și înot la Rimini, pe litoralul Mării Adriatice, a urmat Domul de la Milano, apoi o superbă cazare lângă Biella, la mânăstirea St. Oropa, pe la 1500 m altitudine unde încă se mai putea schia!

Spectacolul de teatru de la St. Agata a fost susținut de liceenii noștri în limba lui Dante, spre încântarea gazdelor noastre, care ne-au apreciat, o dată în plus, pentru participarea noastră la procesiunea specifică din Joia Mare la catolici, un pios "marș al tăcerii" prin localitate, dovedă unei integrări spirituale sincere.

Apoi Franța. Parisul. Ziua în Turnul Eiffel, la Lou-

vre, catedrala Notre-Dame, palatul Versailles, cheiurile Senei. Noaptea la superba mânăstire Sacré-Coeur, ori prin Place de la Pigalle, trăgând cu ochiul la faimosul Moulin Rouge. Undeva, cândva, o picătură de românitate în eternitate.

Ca de fiecare dată, ținta călătoriei noastre a fost orașul Vire. Am fost așteptați în fața primăriei ca de obicei, de inimousul Alain Revet, președintele

Le maire de Vire a accueilli marți dernier une trentaine de frères luthiers de la ville

asociației T.R.A.C. – théâtre – recherche – action – culturelle. Steagul României și al Franței se salutau sub eșarfa **"Bine ați venit, dragi prieteni români!"** în prezența oficialităților municipale. Această a treia primire oficială a delegației săcelenilor purta solemnitatea unui moment important. La inițiativa prietenilor noștri francezi, a asociației culturale T.R.A.C., se inițiașe un proiect de înfrățire între orașul Vire și orașul Săcele, se lansase ideea la vizitele anterioare ale francezilor, și se aștepta un răspuns oficial. Ideea germinase și acum subsemnatul, în calitate de director al Liceului Electroprecizia și de mesager al săcelenilor, înmână d-lui Primar Jean Yves Cousin din partea d-lui Primar Vasile Lață și a Consiliului local acordul de principiu, precum și invitația oficială adresată Primăriei Vire de a veni în Râmnia, la Săcele.

Evenimentul, deosebit de mediatizat, a fost subiectul preferat al ziarelor regionale **"Ouest – France"**, **"La voix du Bocage"**, **"La Manche libre"**. Grație liceenilor pasionați de teatru, două localități, din două țări aflate la peste două mii de km, se vor înfrăța, existând astfel premizele unor schimburi mul-

(continuare în pagina

(continuare din pagina 16)

Itinerarii spirituale pentru înfrățirea a două orașe

tiple, la nivel economic, politic, social plecând de la cel cultural.

În Franță s-au produs patru spectacole: două la Liceul Marie-Curie, gazda noastră, unul în localitatea Sourdeval (unde am avut printre spectatori și un grup de liceenii de la Unirea, din Brașov !) și unul în orașul Laval pentru asociația "Les enfants de Brașov", gazda noastră pentru o seară.

Spectacolul complet a cuprins mai multe piese de teatru scurt de Dumitru Solomon, un act din "Cântăreața cheală" a lui Eugene Ionesco, toate în regia prof. Dorel Cerbu, o adaptare scenică după o schiță a lui Tudor Arghezi în regia prof. Munteanu Nicolae (piesele fiind jucate în limba franceză !), un moment poetic cu muzică folk conceput de prof. Emilia Stoian și Daniel Cândia, și un final incendiar, în forță, cu dansuri folclorice, muzică, coordonat de prof. Ioan Popovici.

Chiar dacă artă de amatori, spectacolul făcut furori la orice reprezentăție. Timp de mai multe zile presa franceză a relatat despre trupa săceleană venită pe meleagurile normanzilor, despre proiectul de înfrățire a orașelor, în fapt despre România.

Liceenii adolescenți au conștientizat că sunt ambasadorii unei culturi, unei civilizații, unui popor și s-au comportat cu demnitatea și ingenuitatea specifică vîrstei. Am citit însă în ochii lor durerea de a nu avea aceleași condiții ca și colegii lor din Franța sau Italia, nemulțumirea că actul cultural acasă este minimalizat, dacă nu ignorat, că învățământul rămâne în fapt un balast în concepțiile politicienilor români. Că e de preferat un muncitor necalificat dincolo, decât un somer cu diplomă aici, un oarecare acolo și nu o oarecare personalitate aici, obligată prin nivelul de trai

impus de un sistem putred, să se îmbrace de la second-hand.

Dar, dacă au înțeles că demnitatea de a fi român, indiferent de locul în care trăiești, înseamnă a promova tradiția și cultura, a te reîntoarce întotdeauna la matricea spirituală, să discerni binele de rău și să aplici numai ce-i bun, periplul nostru cultural – spiritual a avut un efect.

S-a mai primenit astfel obrazul unei țări percepță în general prin prisma oamenilor de culoare ce dău iama prin lebedele occidentale, a copiilor handicapați prin canale sau a oamenilor de bine, politruci ce-au pus țara pe butuci, cum vitupera Eminescu "panglicari în ale țării", "Încât fonfii și flecarii, găgăuții și gușații / Bâlbâiți cu gura strâmbă sunt stăpânii astei nații" de vreo cincizeci de ani încoace.

Păcat, exclama admirativ un elev din trupă, că multiubitul și multstimatul cârmaci de la Scornicești n-a avut baremi mania de a construi autostrăzi sau șosele asfaltate prin orice colț de sat aşa cum e în tot Occidentul, să fi rămas ceva util după el !

Și, poate, când acești "adolescenți care învață mersul pe valuri, în picioare" - să-l cităm și pe Nichita Stănescu – se vor fi împlinit în viitor într-o funcție, politică, economică ori culturală, cât mai înaltă, de-și vor aminti visele de-acum, "ce bine că ești, ce mirare că sunt", poate, vor împlini ei visele adolescenților de-atunci și din totdeauna.

Nicolae Munteanu

“ELECTROPRECIZIA”, PE UN DRUM ASCENDENT

Ca o confirmare a rezultatelor bune obținute până în prezent, în trimestrul II al acestui an, la S.C. Electroprecizia S.A. a fost realizată o producție marfă industrială de aprox. 156 miliarde lei.

De la bun început, trebuie să subliniem efortul deosebit depus de societate care a reușit ca în luna mai să obțină două recorduri deosebite, în premieră, în activitatea de producție.

În primul rând, s-a realizat cel mai mare export lunar din istoria societății (**1,346 milioane dolari SUA**), în condițiile în care exportul lunar realizat până în prezent era de aproximativ **1 milion dolari SUA**. Acest lucru dovedește intensificarea eforturilor tuturor compartimentelor care concură la realizarea producției pentru export, eficiența acțiunilor de marketing întreprinse, care au avut ca urmare faptul că societatea noastră a obținut comenzi foarte importante, ca valoare în devize libere, pentru o serie întreagă de produse.

În continuare, se dezvoltă două noi direcții importante pe relația cu **Germania**, una pe cea cu **Austria**, s-au lansat relațiile de export cu **Australia** și țări din **America de Sud**, cu **Argentina**, se dezvoltă exportul cu **Chile**, sunt în tratative contracte cu **Africa de Sud** și cu noi parteneri din **SUA**, **Danemarca** și **Marea Britanie**.

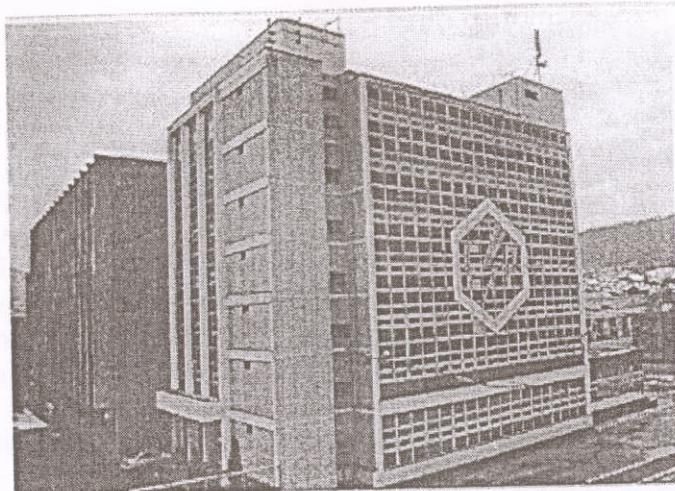
Rezultatele bune obținute pe linia exportului în luna mai, se datorează efortului întregului colectiv de angajați ai societății, de a menține ridicată ștacheta în activitatea pentru realizarea produselor destinate exportului, în asigurarea calității și competitivității produselor și în respectarea cu strictețe a termenelor contractuale.

O altă realizare de excepție în activitatea productivă de la ELECTROPRECIZIA, o constituie fabricația, tot în premieră, a celui mai mare număr de motoare electrice într-o lună și anume **aprox. 45.000 buc.**, ceea ce dovedește faptul că, atunci când întregul colectiv este unit, când la nivelul fiecărui loc de muncă există o preocupare constantă pentru o bună organizare și conducere a procesului de

producție, se pot obține rezultate deosebite, care să depășească cu mult pe cele obținute până în prezent.

Comenzile mari primeite de la beneficiarii externi, obținute de ELECTROPRECIZIA ca urmare a unei politici de marketing active, eficiența actului de conducere și de organizare ale societății au avut ca urmare punerea în funcțiune a unor noi linii de fabricație motoare electrice la Secția III și Secția IV, ceea ce a condus la o încărcare superioară a oamenilor muncii de aici.

Demn de remarcat este faptul că, lună de lună, se prevede realizarea unui număr record de motoare electrice, polizoare, electropompe și componente pentru motoare, iar un partener italian și-a exprimat intenția ca în anul viitor să comande aprox. 250.000 buc. motoare și 140.000 buc subansamble, ceea ce dovedește interesul clientilor externi pentru produsele noastre și încrederea acestora în capacitatea colectivului de oameni ai muncii, în conducerea societății și în prestigiul mărcii **“ELECTROPRECIZIA”**.

Horia Bârsan

Primăria Orașului Săcele

Edilii săceleni și-au definitivat lista proiectelor de investiții preconizate să fie efectuate în anul 2000. Însă, raportat la veniturile estimate a se colecta la bugetul localității din impozite și taxe locale, prioritățile investițiilor trebuie să fie restărate. Această situație este determinată de faptul că bugetul localității a fost estimat la circa 60 miliarde lei, la care se vor adăuga, într-un cuantum destul de mic, și fondurile alocate de la bugetul județean. Pentru realizarea tuturor obiectivelor pe care și le-a propus, Primăria Săcele ar avea nevoie de circa 450 miliarde lei.

Astfel, se dorește ca o primă lucrare de investiții să vizeze realizarea rețelei de canalizare a orașului. Din cele zece zone unde se dorește reabilitarea canalizării, au fost "acoperite" doar două, urmând ca pentru alte două să se înceapă în curând lucrările. Însă, și în acest domeniu, lipsa fondurilor a impus conservarea lucrărilor, deși studiile de fezabilitate și proiectele de construcție au fost elaborate.

Primăria Săcele își continuă și demersurile pentru obținerea unor sume de la Ministerul Transporturilor, care să permită începerea reparărilor capitale pe câteva artere rutiere din localitate. În vederea reparării drumurilor și a începerii construcției unei artere rutiere ocolitoare a orașului sunt necesare circa 13 miliarde lei. Artera ocolitoare va descongestiona traficul greu din oraș.

Un alt obiectiv investițional aflat în atenția conducerii Primăriei este reabilitarea rețelelor de alimentare cu apă potabilă și a celor de canalizare de pe raza localității,

lucrări care vor necesita alocarea a cîtorva zeci de miliarde lei. Se vor avea în vedere modernizarea și retehnologizarea Stației de epurare a apei potabile de la Tărlung, în urma cărora se va realiza mărirea ariei de cădere a apei, reducându-se astfel substanțial costurile aferente amenajării unor stații suplimentare de pompare a apei. Pentru realizarea acestui obiectiv se contează pe sprijinul Consiliului Județean, care, printr-un program edilitar promovat de U.E., va obține circa 18 milioane Euro.

Plenul Consiliului local a adoptat, recent, un proiect de hotărâre privind disponibilizarea din patrimoniul privat al localității a unui amplasament în suprafață de circa 40 ha, situat în apropiere de CET Brașov. Terenul menționat urmează să fie cumpărat de S.C. Comprest S.A., de la proprietari, în vederea amenajării unei gropi ecologice de gunoi. Amenjarea halei de gunoi ar putea rezolva problemele în domeniul ale municipiilor Brașov și Săcele, dar investiția necesită cîteva zeci de miliarde lei, care ar putea să fie obținute și din partea forurilor europene, printr-o finanțare nerambursabilă.

Actualul cartier Bunloc este un teren al Primăriei care, în urmă cu trei ani a fost împărțit în parcele de 300 – 500 mp, dați în concesiunea cetătenilor din Săcele, pentru ca aceștia să-și ridice case. Există o sută de locuri de case și deja au fost construite cîteva, de curând începând să fie amenajate și drumurile din cartier. Deși demararea lucrărilor de construcții este greoai, important este faptul că, la Săcele, se construiește !

HOTĂRÂRI ALE CONSILIULUI LOCAL SĂCELE ÎN TRIMESTRU II 2000

1. Hot. nr. 35 privind avizarea în principiu pentru realizarea unei rampe ecologice pe teritoriul or. Săcele.
2. Hot. nr. 36 privind aprobarea vânzării și a prețului de pornire la vânzarea imobilului situat în or. Săcele, B-dul Brașovului nr. 24.
3. Hot. nr. 37 privind aprobarea vânzării și a prețului de pornire la vânzarea imobilului situat în or. Săcele, lângă Piața Electroprecizia.
4. Hot. nr. 38 privind includerea în inventarul bunurilor care aparțin domeniului public al or. Săcele a conductelor și instalațiilor de alimentare cu gaze naturale.
5. Hot. nr. 39 privind aprobarea contractării unui împrumut pe termen lung pentru realizarea de investiții publice de interes local.
6. Hot. nr. 40 privind aprobarea bugetului local pe anul 2000.
7. Hot. nr. 41 privind aprobarea concesionării caietului de sarcini și prețul de pornire la concesionarea terenului situat în Săcele, str. Viitorului bloc 22.
8. Hot. nr. 42 privind aprobarea concesionării, în principiu, a unei suprafețe de 450 mp teren situat în or. Săcele, lângă Oficiul P.T.T.R.

ALEGERI LOCALE – 2000

Ne propunem să grupăm sub acest titlu cam tot ce a însemnat la Săcele efortul depus pentru accederea la conducerea administrației publice locale.

Sintetizând, pentru fotoliul de primar și-au depus candidatura șase candidați, mai precis doi independenti, între care și primarul în funcție, d-nul Lața Vasile, și patru propuși de formațiuni politice. Bătălia politică care s-a încheiat în 18 iunie, a consemnat două premiere: formarea unei veritabile coaliții politice pentru sprijinirea d-lui Lața Vasile, fapt unic la nivel județean, și, în al doilea rând, un mare interes arătat administrației publice locale de către independenți.

În ceea ce privește lupta pentru un loc în viitoarea configurație a legislativului săceleian, putem aminti ca și-au depus candidatura nu mai puțin de 17 independenti din punct de vedere politic, tabloul fiind definitivat de înregistrarea a 21 de liste complete sau incomplete, propuse de partide. Un calcul simplu, raportat la o populație cu drept de vot de aprox. 26.000 de persoane și, deopotrivă, la numărul posturilor scoase la "concursul" din 4 iunie, duce la concluzia că, la Săcele, au fost 14 candidați pentru un loc în Consiliul Local.

În urma alegerilor desfășurate în 4 iunie au rezultat următoarele:

- La alegerile pentru funcția de primar s-au prezentat la urne 14.279 persoane din cele 26.427 din liste electorale. Numărul total al voturilor nule a fost de 896. În urma numărării voturilor valabile exprimate, d-nul Lața Vasile, candidat independent, a obținut 5167 voturi, iar d-nul Gheorghita Mutu Petre, candidat din partea PDSR, 4383 voturi, urmând ca dânsii să se confrunte într-un al doilea tur de scrutin.
- La alegerile pentru Consiliul Local Săcele s-au prezentat la urne 14.279 persoane din cele 26.427 din liste electorale. Numărul total al voturilor nule a fost de 1443. În urma voturilor valabil exprimate, UDMR a obținut 2681 voturi, PDSR 2492 voturi și ApR 1683

voturi. Restul partidelor politice, alianțelor și candidaților independenti nu au depășit pragul de 5% necesar pentru accederea în Consiliul Local. În urma redistribuirii voturilor, numărul de mandate repartizate a fost de 8 pentru UDMR, 7 pentru PDSR și 6 pentru ApR. Componența nouului **Consiliu Local Săcele** este următoarea:

- Roșculeț Claudiu – independent pe liste ApR
  - Zavarache Constantin – independent pe liste ApR
  - Coliban Nicolae – ApR
  - Bogeanu Alexandru – ApR
  - Oncioiu Maria – ApR
  - Bârsan Horia – ApR
  - Gheorghita Mutu Petre – PDSR
  - Daneș Adela – PDSR
  - Rodeanu Bogdan – PDSR
  - Tătaru Gheorghe Florinel – PDSR
  - Munteanu Cornel – PDSR
  - Durbălău Ștefan Marcel – PDSR
  - Manea Gheorge - PDSR
  - Balint Karoly – UDMR
  - Darcsa Marton – UDMR
  - Ionas Andrei – UDMR
  - Bubla Kalman – UDMR
  - Deak Ioan – UDMR
  - Gödri Olah Ioan - UDMR
  - Tomos Stefan – UDMR
  - Simon Francisc – UDMR
- c) La alegerile pentru Consiliul Județean Brașov în circumscripția electorală Săcele s-au prezentat la urne 14.279 persoane din cele 26.427 din liste electorale. Numărul total al voturilor nule a fost de 1.898. În urma voturilor valabil exprimate, UDMR a obținut 2.770 voturi, PDSR 2.325 voturi, ApR 1.704 voturi, celelalte partide, alinăte și candidați independenti obținând sub 800 de voturi.

Horia Bârsan

DIVERSE * UMOR * DIVERSE * UMOR * DIVERSE * UMOR * DIVERSE * UMOR * DIVERSE

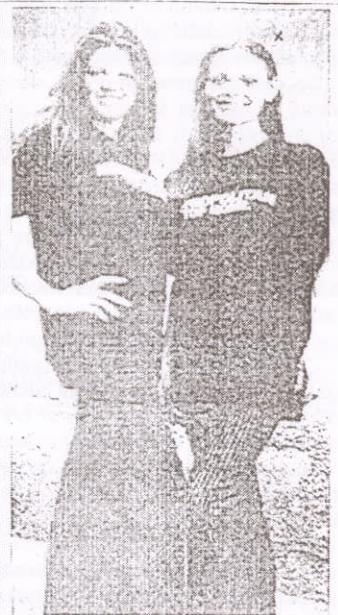
Pe urmele lui Cindy Crawford

modele din Brașov.

Deja consacrată și cunoscută bine iubitorilor de modă din orașul de sub Tâmpa, Roxana a realizat un editorial de modă foarte reușit în revista "Lumea Femeilor", martie 2000.

Ne bucurăm pentru faptul că o reprezentantă Săcelelor a fost selecționată printre cele mai frumoase modele din țară pentru a participa la Metropolitan Top Model.

La sfârșitul lunii mai a.c., a avut loc la București, selecția finală pentru concursul Metropolitan Top Model. Brașovul și-a trimis candidatele la București după ce, în prealabil, și-a selecționat cu grijă "imaginea". Unul dintre cele două modele considerate demne să reprezinte Brașovul la un concurs de un asemenea prestigiu a fost săceleanca Roxana Carpovici (19 ani, 1,77m) fotomodel la o agenție de

PENTRU O ELEVĂ SĂCELEANĂ, LIMBA ROMÂNĂ NU ARE SECRETE!

Andreea Codruța Folea, elevă la Școala Generală nr. 4 din Săcele, este laureata concursului de limbă română "Sextil Pușcariu", fiind decretată cea mai bună dintre cei 205 participanți.

La cea de-a treia ediție a concursului au fost reprezentate 21 de școli generale, proba constând dintr-un test-grilă, cuprinzând 45 de subiecte, care i-au purtat pe elevi prin numeroase capcane ale vocabularului, foneticii și gramaticii limbii române.

Premianta I, Andreea Folea a mai primit și premiul special "Mona Munteanu".

Performanța elevei din Săcele, sub îndrumarea profesoarei Maria Teodosia Cosma, este cu atât mai prețioasă cu cât aceasta este prima participare la un concurs de limba română de asemenea anvergură.

Aflând că se apropii Olimpiada, unde gloria supremă e aceea de a lucea cât mai multe medalii de aur, Bulă cere să fie introdus în lot, angajându-se să ia cinci medalii, toate de aur. Cererea îi este aprobată, Bulă intră în lot, merge la Olimpiadă, ia cinci medalii de aur, dar... este prins.

Bulă merge pe stradă. Un amic îl strigă:
-Băi Bulă, am auzit că ai intrat în partid.
La care Bulă ridică pe rând câte un picior, și privind cu atenție talpa intrăbă:
-În ce-am intrat?

Să mai și râdem

Ora de sociologie:

- Numim hoț pe cel care ia proprietatea altuia - explică profesorul.
- Bulă, tu nu eşti atent!
- Ba da, domnule profesor.
- Atunci spune-mi, ce aş fi eu dacă ţi-ăs scoate din buzunar 10.000 de lei?
- Vrăjitor, domnule profesor.

Popescu are, de ani întregi, prostul obicei de a se sprojini cu mâna de perete în momentul în care vrea să se ridice din pat. Cu timpul, pe perete s-a făcut o urâtă pată de mizerie care strică aspectul dormitorului. Vine și momentul zugrăvitului. Popeasca îl conduce pe zugrav, un bărbat mai în vîrstă, prin toate încăperile apartamentului. În cele din urmă, îi spune:

-Vă rog să veniți și în dormitor să vă arăta unde obișnuiește soțul meu să și pună mâna în fiecare dimineață când se trezește...
Speriat, meșterul spune:
-Mulțumesc frumos... Dar, dacă se poate, aş prefera mai degrabă un păharel de țuică...

Cacealmaua 89 .....

La sfârșit de mileniu, într-un moment în care peisajul cenușiu al vieții cotidiene îi face pe români să nu mai aibă încredere în viitor, vânzătorii de iluzii au găsit un mod foarte avantajos, pentru ei, de a-și rotunji averile, Mizând pe naivitatea noastră și pe speranțele care, nu-i aşa, mor ultimele ale concetățenilor noștri.

Ca dintr-un adevărat coș al abundenței, MOŞ TV își varsă o grămadă de lucruri pe care le poți avea "gratis", cu un efort minim: acela de a apela un număr de telefon care începe cu 89. Poți avea aproape orice: de la piramide și talismane care te scapă de orice grija, boala, farmece, ghinion și încă multe altele, la magneti terapeutici buni la toate afecțiunile de care ai putea suferi, de la fiare de călcăt, la prăjitoare de pâine și poșete încăpătoare, de la aparate de radio, la minicasetofoane cu căști, la truse de manichiură, lămpi cu abajururi sofisticate și comenzi prin senzori. Toate le poți avea, de un telefon vei da!.

Orbit de mirajul cuvântului "gratis", nu mai vezi și alte date. Astfel, tariful, de ordinul zecilor de mii de lei pentru 30 de secunde, este strecurat printre rânduri, cu litere imposibil de citit și cu o apariție de afișare foarte scurtă în timp. Vei afla la facturare că un set de magneti, care în mod normal ar costa nu mai mult de câteva zeci de mii de lei, te va costa în final până la 800.000 lei, că pentru 200.000 lei plătiți ai primit un știft de numai 40.000 lei. Dar, ce ai de făcut pentru a nu pierde aceste oferte "foarte avantajoase"? În primul rând, trebuie să formezi numărul "afișat pe ecran" și, imediat, îți răspunde o voce suavă care-ți mulțumește că ai sunat. Banda de la celălalt capăt al firului are logoree pentru că vrea să știe până și ce ai în farfurie. Te întrebă ce-ți dorești, pentru cine, cine ești, ce culoare preferi, dacă ai mâncat alătării, cine sunt părinții tăi, cum o cheamă pe soție, ocupația verișorilor, apoi îți se cere să precizezi strada, numărul, apartamentul, orașul, județul, continentul, galaxia. Ești rugat să aștepți 20 de secunde ca să te verifice calculatorul. Când încizi, privești la ceas și vezi că te-au dus de nas. Minutele au trecut repede și te trezești lefter. Mâncat de curiozitate, aștepți să se arate poștașul cu suvenirul comandat, dar, când primești cadoul, trăiești un adevărat soc, pentru că trebuie să plătești vreo zece ani pentru niște tinichele de doi bani. Chilipir ai urmărit, acumă ești falit. Singurii care au de câștigat sunt chiar cei care te-au fentat. Și aceștia nu sunt puțini deloc și, în plus, sunt foarte inventivi în a descoperi noi și noi metode de a te momi, de a-ți stoarce acasă o scrisoare, de la o firmă fără sediu, prin care ești anunțat că a dat norocul peste tine, că tocmai numărul tău de cod este cel norocos, că, ce mai tura-vura, ai câștigat o mașină de câteva zeci de mii de dolari. Ca să o ridici, însă, musai să faci o comandă de parfumuri, de cărți, de alte obiecte în valoare de "numai 300.000 lei". Cine n-ar da 300.000 lei pentru o asemenea mașină, mai ales că ești asigurat, de nenumărate ori, că numărul tău este cel norocos, că tu ești alesul Fortunei, că trebuie numai să returnezi formularul completat și comanda de produse și te poți urca fără grija în mașina mult visată?

Numai că, peste vreo trei săptămâni, vei primi numai produsele comandate (și acelea de proastă calitate), precizându-ți-se că, la tragerea la sorți, ai avut ghinion și n-ai câștigat mașina. Care tragere la sorți, te întrebă? Păi, tragerea la sorți care era anunțată în regulamentul concursului, care regulament pe ce credeți că era tipărit? Pe partea interioară a plicului (!!) cu care îți sosise minunata veste că ești "singurul și sigurul" câștigător al mașinii pusă în joc. Ce să-i faci? La omul sărac nici boii nu trag.

Dar, oricât de săraci am fi, trebuie să nu mai fim atât de naivi (ca să nu zic prosti), încât să ne imaginăm că aurul și mașinile se pot dobândi cu un simplu telefon dat în neant ori cu un timbru pus pe o scrisoare "norocoasă"!.

Horia Bârsan

PROIECT RATAT

Am ezitat mult în fața colii albe. Trebuia să scriu ceva despre Eminescu, nume urmat îndeaproape în mintea noastră de sintagma "poetul nostru național".

Dificultatea temei abordate era de două ori sporită. O dată, datorită subiectului, iar pe de altă parte datorită curentelor de opinii ce locuiesc aceste timpuri.

Voi nuanța, totdeauna a fost greu să scrii despre ceva foarte drag sau despre... altfel.

În al doilea rând, în vremurile acestea de pe urmă trăim un paradox extraordinar. Dacă înainte trebuia să ne uităm atent în jurul nostru să nu fim ascultați de vreun informator, când ne exprimam despre problemele cotidiene, dar se putea aborda fără spaimă, dar evident cu niște limite, o gamă diversă a problematicii spirituale, acum e invers. Poți "executa" cotidianul în orice moment dar trebuie să fii cu băgare de seamă când îți exprimi o opinie legată de o instituție culturală, de vreun autor, sau operă, pentru că mereu cineva o să stea de veghe lângă tine să te poată categorisi. O fi una din trăsăturile democrației. Se pare că huzurind prin ea la o vîrstă prea matură, nu o înțeleg tocmai bine.

Hotărât lucru, nu mai pot scrie despre Eminescu. Dar despre național?

În ciuda faptului că "omul este supt vremuri", omul ca exponent al unui popor trebuie să se definească în primul rând cu conținut istoric, social, politic, cultural al acestui popor care, evident nefiind de sorginte extraterestră, se va defini și el în raport cu celelalte popoare planetare.

În ultima vreme se face alergie la atributul național, din sintagmele "poet național", "biserică națională". Pruritul apare și la "erou național", mituri, tradiții.

În schimb se "implementează" cu frenzie demitezarea, se "penetreză" cu picamărul sufletelor ca să se aleagă praful și pulberea de bruma de idealitate ce mai ținea trează conștiința.

E firesc și în ordinea lucurilor ca fiecare generație să vrea să demoleze trecutul cu superba revoltă adolescentină. E la fel de firesc să stea mai apoi – cum spunea Sorescu – "cu capul în mâini pe banca geluită din mijlocul sufletului" și să se întrebe ce anume din cutare sau cutare moștenire îi mai este de folos.

O preluare mecanică, neselectivă, ne-ar transforma într-un popor de dobitoace cu un prezent continuu.

Dar de aici și până a se cultiva cu asiduitate "rușinea de a fi român" sau banalizarea patrimoniului nostru cultural e cale lungă.

De parte de mine de a face apologia naționalismului. În forme exacerbate el poate fi mai devastator decât un război.

Cu modeștele mele posibilități intelectuale am pledat întotdeauna pentru demnitatea umană și împotriva oricăror forme de extremism.

Astfel, nu voi susura în neșire în urechea unui fundamentalist că Allah nu există și nici nu voi încerca să-l convertesc la ortodoxism. Îl voi lăsa cu Dumnezeul lui, iar eu voi rămâne cu al meu. Iar dacă numele Dumnezeului lui și al meu va fi sinonim cu iubirea, vom putea trăi fericiți până la adânci bătrâneți și poate și după aceea.

La fel nu voi încerca să demolez niște personalități din varii istorii dar, le voi lăsa și pe ale mele să ne vegheze din eternitate.

Nu le voi trece cu vederea defectele, "micile mizerii" legate inevitabil de "boțul de humă" din care au fost zămislite, dar nici nu voi putea să-mi aduc aminte de Ștefan doar că a dat foc Brăilei.

Aceste personalități de excepție și-au plătit tribut greu locului pe care măcar teoretic îl ocupă în inimile noastre.

Avem nevoie de ele. După Făt-Frumos în conștiința noastră au intrat și Mircea și Ștefan și Mihai. Lângă ei Brâncoveanu și fiii săi cărora nu le-a fost rușine chiar să moară pentru că sunt români ortodocși.

Am iubit și voi iubi întotdeauna marea literatură a lumii, dar îmi voi rezerva dreptul să-i iubesc pe Eminescu și pe Blaga și pe Arghezi și pe Nichita. La fel de mult voi tine la cronicari și la marii noștri prozatori.

Odată, de mult, în îndepărtata mea copilărie, învățătoarea mea ne-a spus că trăim într-un stat ce se numește România, care este o țară europeană. Harta părea să-i întărească spusele.

Acum ni se spune că dacă vom fi buni, cumiști, respectuoși și supuși vom intra în Europa. Unde om fi hălăduit, Doamne, până acum?

Știu că trăim sub același soare, dar nu suntem contemporani. Dar suntem în Europa.. suntem măngâiați cu condescendență pe creștet și ni se spune că dacă avem un pic de noroc ne vom și globaliza.

Integre, europeanizare, globalizare nu înseamnă nivelare. Identitatea culturală a unui popor trebuie respectată și cultivată. Diversitatea va întreține vraja armonie. După părerea mea nu poți fi un adevărat european dacă nu ești un bun român, englez, maghiar etc.

După cum se vede "vom intra în Europa" cam dezbrăcați și cam desculți.

Dar de ce să intrăm și goi?

Emilia Stoian

<< SUVERANUL NOSTRU >>

*"Împărat slăvit e codrul,
Neamuri mii îi cresc sub poale,
Toate înflorind din mila
Codrului, Măriei Sale."*

Îi este dat acestui neam năpăstuit să-și comemoreze, în ultimul an al sfârșitului de veac și de mileniu, personalități care-i susțin identitatea, prestigiu și destinul. Dintre acestea se detașează autoritar *EMINESCU* - !mpăratul Limbii Române, făptură providențială, care hrănește de la străfulgerarea sa, întreaga spiritualitate românească.

Puțin crispăți, puțin jenați, câte puțin din toate nărvurile omenesti, oficialii momentului au decretat anul 2000, drept "Anul *EMINESCU*". În opinia noastră, anul trebuia schimbă în "Secoul *EMINESCU*".

Oamenii care au știut cu cine să se însoțească, cum să-și aleagă colaboratorii și prietenii, au clădit din temelii TARA. Cineva scria "Nici anii mulți, nici părul nins, nici avere, nici rudele influente, nici slujbele înalte, nu fac pe cineva mare. Mare este omul învățăt"

Observați că numai ultima propoziție a citatului i se potrivește lui *EMINESCU*, care după expresia lui Noica a rămas "omul deplin al culturii românești".

Opera Luceafărului a făcut obiectul a numeroase tomuri și eminescologii (numai ei!) își vor spune, în continuare, cuvântul asupra perenității estetice a creației eminesciene în ansamblul ei. Omul simplu cu atâtă rămas: "*EMINESCU* este cel mai mare poet român" Perfect. Dar, acest "om de pe stradă", cum este el numit astăzi, ar mai trebui să conștientizeze că acest mare român, cât un secol și jumătate, a rămas o mare și vie conștiință morală, un mentor de neînlocuit al mentalităților noastre, adică exact de ceea ce duce lipsă în prezent acest popor liber, ce-și dorește sincer o reală și recunoscută europenizare. Ce uită (sau se fac că uită) prea ușor unii, e faptul că suveranul *EMINESCU* și-a ales sfetnicii pe măsura talentului său, greu de egalat.

Cu toții erau (atenție guvernantii!) oameni ai școlii și ai culturii naționale: Maiorescu, Creangă, Caragiale, Slavici....Posteritatea îi așează în rândul corifeelor literaturii române. Dimensiunea lor politică și moral-cetățenească e însă mult mai cuprinzătoare.

În frunte cu *EMINESCU* ei au biciuit prostia, îngâmfarea, lenea, chiverniseala nemeritată, lipsa talentului, dar mai ales impostura, voința nemernică de a-și duce traiul în ipocrizie, minciună și trădare.

Nu-i de mirare că liota nechemaților, a sfertodocților și a pușlamalelor "cu diplomă" au cenzurat și exilat paginile eminesciene stânjenitoare pentru aceia care ieri, ca de altfel și azi, "și-au bătut joc de limbă, de străbuni și obicei", că trogloditii tranziției încurajează și-acum "doar căștigul fără muncă".

Şpaga, cuvânt vulgar, se transformă în comision, termen de salon. Privirea ironică îi lasă rece pe aceia care sfidează mitocănește legea nescrisă a normalității, darămîte legile țării votate de politicieni cu atâtă tam-tam.

Bădărânia inconștientă și superficialitatea dirijate nătâng

și profitabil pentru unii, au atins cote alarmante. Tradiția e dată la spate sau bagatelizată. E la modă mimarea ipocrîță a sentimentului religios.

Mai nou, cu grija, se flutură "pe-afară" și sentimentul patriotic. Străinătatea urmărește fapte și nu vorbe goale. Ne bagă în seamă doar prin declarații de complezență, știe ea ce știe. În "comedia minciunii" politicienibili reciclați din deșeurile totalitarismului, fără autoritate, orbiți de avantaje, prostesc poporul oferindu-i modele hilare. Bieții oameni de rând! Râd. Blestemă. Ce mai înțeleg ei?!

Unde se cuibăresc totuși valorile noastre? Chiar toate zboară peste hotare și nu se mai întorc? Ce sunt ăia intelectuali adevărați și cum putem să-i deosebim de cei părăti? E necesar lucrul acesta? Întrebări chinuitoare, răspunsuri neputincioase. Distracție fără prea mulți bani (televizor, ziar, etc.), combinații hazlii între șefi și colaboratori. Râsul e că toți se cred importanți și aleși (!?) Anchete, dosare, referințe și adeverințe, relații de familie, procese de calomnie. Plocoane ("donații"), turnee în străinătate pentru completarea și șlefuirea studiilor. Ce mai, "se sparie gândul" vorba cronicarului martir.

Să nu uităm un lucru esențial și totodată determinant pentru soarta noastră, a românilor, într-un viitor apropiat. *EMINESCU* – eternul simbol al geniului – avea la bază și agreea o solidă educație și o sistematică cultură germană, adică una cu adevărat europeană.

Numerouse spirite luminate ale epocii lui *EMINESCU* au preluat modelul și, cu grija și bun simț, l-au adaptat realităților și specificului nostru, nestânjenind în vreun fel datele esențiale ale identității românești sau alte influențe ale civilizației venite atunci din Apus, în special din Franța. Lumea cinstită și cultivată își iubea sincer țara și se sprijinea pe trecutul ei pilduitor pentru generațiile tinere. Poate de aceea, reprezentanții autentici ai simțirii românești, poate cu o ușoară undă romantică și utopică ne vedea (visau) oameni de cuvânt, harnici și necârtitori, punctuali și cinstiți, certați permanent cu hoții și hoțiile camuflate (și, Doamne, ce-a putut ieșii!), neumili în fața celor mari și tari, serioși cu lucrul bun dus până la capăt, credibili în fața altora (aici e aici!).

EMINESCU trebuie să fie terheinic cunoscut. Într-o continuă aventură a spiritului citit și recitat.

Mă doare că *EMINESCU* a suferit nedreptatea semenilor. Îmi rod baierele sufletului că unii îl contestă și sapă nevolnic la temelia statuii Titanului. Mai mult, mă străduiesc și nu prea înțeleg de ce poemul "Împărat și proletar" e cam de multișor la index, în timp ce o capodoperă, neabandonabilă vremurilor, cum e "Scrisoarea III" e studiată în liceu doar... la facultativ. Noroc că mulți dascăli de română știu ce-au de făcut și se ridică deasupra indicațiilor prețioase (subvenționate) și a corsetului impus de manualele alternative.

EMINESCU este al nostru în întregul său. Nici o împrietate nu va opri apele limpezi ale cugetării sale ce nu vor seca niciodată în albia lacrimilor suferinței ce se vor pietrifica în temple ale recunoașterii pentru cel mai iubit și singurul SUVERAN autentic al acestui pământ.

Stresul – maladia secolului

Supus ritmului tot mai trepidant al vietii cotidiene ,cu solicitarea crescândă a noilor tehnologii și presiunea locului de muncă, la care se adaugă inevitabilele traume familiale, omul modern este, se pare victimă unei singure maladii: stresul. De la manifestările cele mai banale, de la asm la migrenă, de la obezitate la hipertensiune arterială, zeci de studii avertizează asupra corelațiilor dintre aceste boli și nivelul de stres. Recent, s-a lansat ideea că până și bolile infecțioase sunt, de fapt, tot o consecință directă a stresului. Concluzia: chiar dacă nu creează o patologie, stresul agravează și precipită totul. S-a constatat, de exemplu, că bărbații contaminați cu HIV și supuși unor evenimente stresante (singurătate, mediu profesional ostil etc.) sunt doborâți de boală de două sau trei ori mai repede decât ceilalți având același diagnostic.

Doi cercetători americanii, Holmes și Rabe, au întocmit și o scară a stresului, care cuprinde 42 de evenimente din viață. Veche de 30 de ani, această scară rămâne încă actuală (cu amendamentele de rigoare). Ea a fost stabilită pe baza a 5000 de dosare medicale și răspunsurile a 400 de persoane interviețuite, care au atribuit fiecărui eveniment o notă de la 1 la 100, în funcție de importanța lui. Astfel, cele mai stresante evenimente din viață ar fi: moartea partenerului de viață (100 de puncte), divorțul (73 de puncte), rană sau boală (53 de puncte), căsătorie (50 de puncte), concediere (47 de puncte), reluarea vieții conjugale (45 de puncte), pensionare (45 de puncte), sarcină (40 de puncte), probleme sexuale (39 de puncte), copil care pleacă de acasă (29 de puncte), mutatul (20 de puncte), schimbarea programului de somn (15 puncte).

Cele trei faze ale stresului

I.Faza de alarmă

În fața unei amenintări, organismul apelează la propriile-i resurse.

1.Creierul

Stresul atenuază senzația de durere. Memoria și reflectia sunt îmbunătățite.

2.Ochii

Pupilele se dilată pentru a asigura o vedere mai bună.

3.Plămâni

Consumă mai mult oxigen.

4.Ficatul

Zahărul stocat sub formă de glicogen este transformat în glucoză.

5.Inima

Tensiunea arterială crește, iar pulsurile accelerează.

6.Glandele suprarenale

Măduva secretă adrenalina și noradrenalina.

7.Splina

Globulele roșii se răspândesc în organism pentru a aduce oxigen mușchilor.

8.Intestinele

Digestia se încetinește pentru a permite organismului să livreze energie mușchilor.

9.Părul și celelalte pilozități se zbârlesc.

II.Faza de rezistență

La câteva minute după faza de alarmă, organismul mobilizează alte resurse.

10.Hipocampul, centrul memoriei și al învățării, este activat.

11.Răspunsul imunitar este slăbit, poate pentru a mobiliza mai bine energia disponibilă.

12.Ficatul. Rezervele de grăsimi sunt transformate în carburant mobilizabil.

13.Glandele suprarenale. Cortexul cerebral secretă cortisol, care regleză metabolismul.

III.Faza de epuizare

Când este prea solicitat, organismul își va reduce progresiv capacitatea de apărare imunitară.

14.Creierul

Cortisolul devine toxic pentru neuroni. Riscuri de obosale, de nervozitate și de depresie.

15.Sistemul imunitar

Dispariția progresivă a celulelor de apărare slăbește treptat organismul, făcându-l mai sensibil la agresiuni.

16.Intestinele

Mucoasa intestinală se fragilizează.

17.Circulația sanguină

Cresterea presiunii sanguine și a ritmului cardiac deteriorează elasticitatea vaselor.

SPORT * SPORT

ARMONIA CA EXPRESIE A IDEALULUI OLIMPIC

"Spirit antic și etern, creator august de frumusețe, de măreție și adevăr, coboară aici, apari, strălucitor ca fulgerul pentru gloria pământului și a cerului tău. În alergare și luptă și aruncare nobile Jocuri luminează avântul, pregătește coroana făcută din ramul nemuritor și dă trupului tăria de oțel și demnitatea"...

COSTIS PALAMAS – IMNUL OLIMPIC

N-aș putea spune că am fost unul din fericiții visători cu ochii deschiși care, dincolo de limitele umanelor simțuri, a putut rătaci cu evlavie prin orizontală și verticală lumii antice, acolo unde spiritualitatea elenistică continuă, fără îndoială, să suscite, prin diversitatea și complexitatea sa, un viu interes. Zeus din Olimpia a fost absorbit în vâltoarea timpului și dacă mă gândesc bine, imaginea sa, mai mult sau mai puțin idealizată, rămâne indubitatibil adoptată de către toți aceia care au avut - și persistă în strădania lor – intenția de a aduce în discuție fenomenul sportiv din antichitate pentru a-l raporta timpurilor noastre, prezentului mai puțin înșelător. Sportul, aşa cum se manifestă el pretutindeni, "e frumos în sine și prin sine" afirmă filozoful francez Bernard Jeu, el face parte din viața noastră de zi cu zi, este o componentă a culturii, contribuind cu o extraordinară forță motrice la progresul umanității, întrucât acest spirit de emulație și competitivitatea ce-l caracterizează nu se limitează numai la sfera calităților fizice, ci se îndreaptă și "se răsfrângă asupra tuturor activităților umane de la artă la litere, de la filozofie la știință, de la treburile cetățenești la conducerea statului, virtutea fiind cultivată permanent."

O călătorie prin spiritul fenomenului olimpic ar putea să reprezinte, astăzi, satisfacția împletirii trecutului cu prezentul și, desigur cu viitorul, satisfacție a unei mărturii sentimentale personale alimentată de o nesecată curiozitate de ordin estetic.

A porni la drum spre Olimpia, ieagănul unei capodopere a umanității care simbolizează elitar cele mai nobile gânduri și sentimente din care s-au născut Jocurile Olimpice, nu este posibil fără a strecu în tolba înțelepciunii noastre câteva cuvinte despre expresia idealului armoniei și nobilării omenești care la atenieni – din necesitatea unei educații – era exprimată prin formula: "Kalos kai agatos". Kalokagathia, având înțelesul de frumusețe și bunătate, reprezenta chintesența omului înzestrat cu toate calitățile fizice, sufletești și morale, "expresia prefectiunii umane, a unei concepții de înaltă etică individuală și socială", o formă de educație care se aplică tuturor componentelor

omenești.

Această concepție, acest ideal de o profunzime sufletească greu de atins în zilele noastre, datorită valorilor, preponderent, materiale care ne macină viața latent, îndoielnic și fără echivoc, deși idealistă, va influența întraga civilizație elenistică. În disponibilitatea noastră, când apolinică, când dionisiacă am putea trăi acest ideal al armoniei la o dimensiune euritmică pe care vechii greci, fără constrângeri, o considerau frumusețe.

Aristotel aprecia în acest sens că principiul de bază al gimnasticii este frumosul, iar Platon prețuia, în ceea ce privește practicarea exercițiilor fizice, armonia proporțiilor, frumusețea și sănătatea. Si Cicero vedea frumusețea cu precădere în mișcare și atitudinea corpului.

C.Kirițescu sublinia că la idealul de perfecțiune se poate întîni numai printr-o armonioasă dezvoltare a înșușirilor ființei umane, reprezentările ce privesc sensul și conținutul vieții fiind iluminate numai dacă vor exista premisele fizice și spirituale dezvoltate în scopul societății. Grecilor le era foarte clar că: "educația trebuie să dea omului, în primul rând, sănătate trupească, bărbătie, putere și dibacie. Rezultatul era frumusețea fizică, manifestată prin dezvoltarea proporțională a corpului și prin tinuta lui. Din vrednicia trupească, s-ar dezvolta calitățile morale: curajul, energia, stăpânirea de sine. Paralel cu ele trebuie să se facă educația în filozofie și în artele libere, care dezvoltă înșușirile spirituale egale cu cele fizice. Corpul și spiritul constituie, astfel, o entitate inseparabilă."

Grecii erau conștienți de imuabilitatea capacitaților spirituale asupra celor fizice, precum și de însemnatatea desfășurării lor echilibrate. Deși preceptul "Mens sana in corpore sano" apare abia în secolul al II-lea, în cartea a IV-a a "Satirelor" poetului roman Juvenal, ei se orientau și se conduceau deja după acesta.

Corneliu Cîrstea

Un rugbyst săcelean în echipa națională a României

Desi Costel Mersoiu evoluează la echipa noastră locală de rugby, puțini săceleni știu că el este și component al echipei noastre naționale. Tânărul rugbyst s-a născut în Focșani la 30 oct. 1977 și a început acest sport la C.S.S. Focșani la vîrsta de 14 ani, când

s-a dus în "gașcă" cu mai mulți prieteni la primul antrenament. Acesta era începutul unei cariere de sportiv. Cu echipa de juniori de la C.S.S. Focșani a ocupat locul III la Campionatul Național Juniori II. În anul 1994 se transferă la echipa de juniori I, Polar București, iar numai după un an îl găsim în divizia a doua valorică la echipa ARPECHIM Pitești. Începând cu ediția de campionat 1999 – 2000 se transferă la echipa Precizia Săcele în primul esalon al

rugbyului românesc. La Săcele a avut ocazia să se afirme pe postul de aripă în linia treia. Evoluțiile sale bune au determinat pe Ion Țuțuianu antrenorul principal al Preciziei care este și secundul echipei naționale, să-l convoace pe Tânărul jucător la lotul echipei naționale. A debutat în echipa națională într-un joc împotriva Marocului. A participat cu lotul reprezentativ la Campionatul European având adversari echipe ca Olanda, Portugalia, Spania și Grecia.

La Săcele se simte bine și este mulțumit că a găsit o echipă pe care o consideră o familie unită. Este însă nemulțumit de modul în care sunt plătiți și tratați jucătorii de rugby în România.

Dorința lui este să aibă evoluții bune în continuare pentru a-i crește cota valorică, apoi să prindă un contract ca jucător în Franța unde "rugbyul se joacă pe banii".

Alături de componenții echipei lotului național a avut ocazia să vadă stadioane și baze sportive cu toate dotările de ultimă oră pentru acest sport.

Costel Mersoiu este convins că prin multă muncă își va realiza visul de a juca în campionatul francez, unde consideră că se poate împlini ca jucător, astfel devenind mult mai util echipei noastre naționale de rugby.

"Îi dorim succes și îndeplinirea visului."

Un campionat greu pentru fotbalisti

Dacă în campionatul trecut, formația de fotbal Precizia a avut un traseu liniștit, pe care l-a încheiat în primele șase echipe ale seriei, a urmat o vară tumultuoasă, cu multe schimbări. Antrenorul Marin Barbu a plecat, la fel și câțiva titulari, sezonul fiind început cu o nouă formulă. Cu Vasile Gheorghe ca principal, Precizia a debutat cu stângul în nou sezon. Rezultatele fiind slabe, după zece etape săcelenii au acumulat doar cinci puncte. În etapa a opta s-a făcut schimbarea de antrenor, Ferent Bajko luând frâiele echipei de la V. Gheorghe. Eșecurile săcelenilor din primele etape au schimbat atmosfera din lot, jucătorii nemaiavând încredere în posibilitățile lor.

În jocul fotbalistilor au fost evidente lipsa pregătirii fizice și a unor idei tactice clare și precise. Turul campionatului a găsit echipa cu puncte puține, astfel că norii negri ai retrogradării s-au abătut tot mai puternic asupra fotbalistilor. Returnul, sub cărma aceluiași antrenor Bajko, a fost o luptă continuă pentru evitarea retrogradării.

Prim muncă multă, disciplină mai riguroasă și multă înțelegere din partea jucătorilor, care au suportat antrenamente mult mai dure, echipa a reușit să se salveze de la retrogradare prin victoria cu 3 – 1 în fața Midiei Năvodari, din penultima etapă. În pauza competițională din iarnă antrenorul Bajko declară: "Sunt sigur că vom reuși evitarea retrogradării, altfel nici nu îmi luam această responsabilitate de a antrena echipa".

Previziunile s-au adeverit ceea ce bucură mult suporterii și iubitorii de fotbal din oraș. Urmează pauză competițională, însă o vară fierbinte în care conducerea secției de fotbal împreună cu antrenorii și fotbalistii trebuie să găsească formula optimă pentru ca în viitorul campionat să nu mai trăiască aceleași emoții de retrogradare.

Handbaliștii au deziluzionat

Cu un an în urmă semnalăm cu multă bucurie reușitele echipei de handbal masculin Precizia de a promova în Liga Națională. Din păcate, asocierea echipei Tractorul cu Precizia nu a fost o reușită. Cortina actualei ediții de campionat s-a lăsat și o dată cu ea, și participarea echipei Tractorul – Precizia în acest nivel competițional. După un campionat în care echipa s-a zbătut în mizerie pretănd jocuri foarte slabe, a retrogradat, înscriind în palmares o singură victorie în tot campionatul, obținută în ultima etapă, învingând cealaltă retrogradată Universitatea Craiova.

TABEL NOMINAL
cu membrii cotizanți ai
Asociației cultural sportive
"Izvorul" - trimestrul II 2000

1	Casapu Stefan	100.000	59	Pr.Cornea Ioan	25.000	117	Primăvăruș Victor	15.000	183	Dolea Emilia	10.000
2	Costea Dumitru	100.000	60	Pr. Leb Mircea	25.000	118	Rișnoveanu Paul	15.000	184	Donciu Ciprian	10.000
3	Gomolea Dumitru jr.	100.000	61	Roșculeț Abigail	25.000	119	Tătaru Florin	15.000	185	Dragomir Dănuț	10.000
4	Oproiu Costin	100.000	62	Roșculeț Mirela	25.000	120	Tiuca Adriana	15.000	186	Durbălău Ștefan	10.000
5	Roșculeț Claudiu	100.000	63	Taraș Octavian	25.000	121	Tiru Sorin	15.000	187	Filip Anca	10.000
6	Sterpu Gheorghijă	100.000	64	Tomos I. Maria	25.000	122	Vlad Mircea	15.000	188	Florescu Gheorghe	10.000
7	Zavarache Constantin	100.000	65	Vlad Ioan	25.000	123	Acsinte Petre	10.000	189	Florescu Marian	10.000
8	Lupu Ștefan	60.000	66	Andronic Maria	20.000	124	Agiu Liliana	10.000	190	Gabor Lucia	10.000
9	Avasilichioae Ioan	50.000	67	Balint Gheorghe	20.000	125	Albulăuț Victor	10.000	191	Godeanu Roxana	10.000
10	Bobeș Gheorghe	50.000	68	Bălan Nicolae	20.000	126	Alexandrescu Emil	10.000	192	Gologan Flavia	10.000
11	Bobeș Gabriel	50.000	69	Bucelea Hortensia	20.000	127	Alexandru Ion	10.000	193	Grigore Petre	10.000
12	Bobeș Ioan	50.000	70	Ciulu Mircea Valentin	20.000	128	Andrei Sorin	10.000	194	Grozea Ioan	10.000
13	Bobeș Ovidiu	50.000	71	Cojocneanu Olimpia	20.000	129	Andriesi Monica Florica	10.000	195	Guiu Ștefan	10.000
14	Boboc Gheorghe Dan	50.000	72	Coliban Nicolae	20.000	130	Andronic Mihaela	10.000	196	Guran Nicolae	10.000
15	Butu Traian	50.000	73	Crăciunescu Virgil	20.000	131	Avram Sorin	10.000	197	Iacob Ciprian	10.000
16	Dobîncă Marcel	50.000	74	Diaconescu Adrian	20.000	132	Avram Vasile	10.000	198	Ionescu Gheorghe Nae	10.000
17	Dogaru Aurel	50.000	75	Filipescu Gheorghe	20.000	133	Badea Mircea	10.000	199	Ionescu Nicolae	10.000
18	Dr. Gîrceag Viorel	50.000	76	Filipeșcu Octavian	20.000	134	Balea Constantin	10.000	200	Jani Ștefan	10.000
19	Filipescu Dan	50.000	77	Gologan Dan	20.000	135	Balica Maria	10.000	201	Jerau Gheorghe	10.000
20	Ghinescu Horia	50.000	78	Gomolea Dumitru	20.000	136	Banciu Gheorghe	10.000	202	Jimboreanu Dumitru	10.000
21	Ionel Adrian	50.000	79	Hausler Anca	20.000	137	Banciu Neculai	10.000	203	Jinga Romulus	10.000
22	Jonas Andrei	50.000	80	Iordache Ioan	20.000	138	Barbu Dan	10.000	204	Jipa Dorin	10.000
23	Lața Vasile	50.000	81	Lala Elena	20.000	139	Barbu Mircea	10.000	205	Kapui Elisabeta	10.000
24	Lungu Constantin	50.000	82	Necula Dan	20.000	140	Bârsan Nicoleta	10.000	206	Kristaly Edith	10.000
25	Nicolescu Alexandru	50.000	83	Nițescu Adrian	20.000	141	Bârsan Teodor	10.000	207	Lață Viorel	10.000
26	Popescu Constantin	50.000	84	Oprea Ovidiu	20.000	142	Băiculescu Veronica	10.000	208	Leșescu Mihai	10.000
27	Pr. Bădițoiu Ioan	50.000	85	Oslobanu Dan	20.000	143	Bălan Corneliu	10.000	209	Leșescu Sorina	10.000
28	Robu Adrian	50.000	86	Peter Sara	20.000	144	Beșchea Dan	10.000	210	Lupu Florica	10.000
29	Vamoș Zoli	50.000	87	Petrea Ștefan	20.000	145	Beschea Ioan	10.000	211	Lupu Nicolae	10.000
30	Bârsan Horia	40.000	88	Rișnoveanu Ștefan	20.000	146	Bilan Florin	10.000	212	Mătărea Ovidiu	10.000
31	Cârsteauă Șerban	40.000	89	Sabo Viorica	20.000	147	Boberschi Dan	10.000	213	Median Gheorghe	10.000
32	Eftimie Ioan	35.000	90	Sala Viorel	20.000	148	Boboia Gheorghe	10.000	214	Median Valeriu	10.000
33	Bobanu Șerban	30.000	91	Spiru Gheorghe	20.000	149	Boghe Viorel	10.000	215	Mihai Nicolae	10.000
34	Butu Mihai	30.000	92	Stanciu Vasile	20.000	150	Brânzea Nicolae	10.000	216	Miloiu Mirela	10.000
35	Cioroianu Aurelia	30.000	93	Teacă Dobros Eugen	20.000	151	Bratoveanu Valentin	10.000	217	Mircioiu Sebastian	10.000
36	Dima Marcel	30.000	94	Ursuț Gabriel	20.000	152	Brînzei Petru	10.000	218	Moldovan Andronic	10.000
37	Lața Ioan	30.000	95	Băncilă Bebe	15.000	153	Brînzei Stan	10.000	219	Moldovan Valer	10.000
38	Lăcătuș Mariana	30.000	96	Barbu Petre	15.000	154	Bucelea Victor	10.000	220	Moraru Mircea	10.000
39	Parea Alexandru	30.000	97	Beciu Ioan	15.000	155	Bucurenciu Alexandru	10.000	221	Moț Teodor	10.000
40	Sălișteanu Vasile	30.000	98	Besoiu Marian	15.000	156	Bucurenciu Ana	10.000	222	Munteanu Cornel	10.000
41	Simon Robert	30.000	99	Calinic Elisabeta	15.000	157	Buna Mihai	10.000	223	Munteanu Dan	10.000
42	Zaharescu Marius	30.000	100	Calinic Puiu	15.000	158	Butu Elena	10.000	224	Munteanu Gheorghe	10.000
43	Zangor Lucian	30.000	101	Chițac Geta	15.000	159	Carpin Victor	10.000	225	Munteanu Ioan	10.000
44	Barbu Nicolae	25.000	102	Cirică Alexandru	15.000	160	Cârstea Vergilia	10.000	226	Munteanu Mircea	10.000
45	Băieșu Florin	25.000	103	Drăghici Aurel	15.000	161	Ciobanu Gabriela	10.000	227	Munteanu Nicolae	10.000
46	Bogeanu Alexandru	25.000	104	Ene Gheorghe	15.000	162	Ciobotaru Sergiu	10.000	228	Munteanu Ștefan (Sibiu)	10.000
47	Comșa Eugen	25.000	105	Ghia Mircea	15.000	163	Cîrstea Gheorghe	10.000	229	Munteanu Valentin	10.000
48	Daneș Dumitru	25.000	106	Ghia Petre	15.000	164	Clinciu Gicu	10.000	230	Mutu Gheorghijă	10.000
49	Dinu Popa	25.000	107	Imre Gabor	15.000	165	Clinciu Nicolae	10.000	231	Nechifor Constantin	10.000
50	Fătu Paul	25.000	108	Iordache Gabriela	15.000	166	Comșa Jan	10.000	232	Nechifor Septimiu	10.000
51	Ionas Hajnalca	25.000	109	Jica Gabriela Daniela	15.000	167	Comeș Tiberiu	10.000	233	Nicoară Florian	10.000
52	Ionescu Gheorghe	25.000	110	Mircioiu Lucian	15.000	168	Comșa Cornel	10.000	234	Nicolescu Marinel	10.000
53	Matepiuc Daniela	25.000	111	Moroianu Gheorghe	15.000	169	Comșa Traian	10.000	235	Nistor Marioara	10.000
54	Modest Zamfir	25.000	112	Neacșu Lucian	15.000	170	Constantin Ligia	10.000	236	Nistor Mihai	10.000
55	Mureșan Sorin	25.000	113	Niculescu Gheorghe	15.000	171	Copacel Vasile	10.000	237	Nițescu Ion	10.000
56	Muscă Nicușor	25.000	114	Plăiescu Constantin	15.000	172	Cosma Cornelius	10.000	238	Ocneanu Doru	10.000
57	Năpăruș Camelia	25.000	115	Popa Virgil	15.000	173	Cosma Maria Teodosia	10.000	239	Ocneanu Luca	10.000
58	Popescu Mihai	25.000	116	Pr.Stoicescu Nicolae	15.000	174	Costea Ștefan	10.000	240	Onica Ioan	10.000
						175	Cujbă Ilie	10.000	241	Orjan Ioan	10.000
						176	Dabija Adrian	10.000	242	Paiș Ioan	10.000
						177	Damian Constantin	10.000	243	Panaete Ion	10.000
						178	Dănescu Catalin	10.000	244	Pantazică Adriana	10.000
						179	Debu Gheorghe	10.000	245	Paraipan George	10.000
						180	Diaconescu Ovidiu	10.000	246	Pencu Haralambie	10.000
						181	Dincă Constantin	10.000	247	Perciog Constantin	10.000
						182	Dîrjan Liviu	10.000			(continuarea tabelului în pag.28)

(continuarea tabelului din pag.27)			
248 Peteu Haralambie	10.000	313 Bulat Elena	5.000
249 Petruțiu Emil	10.000	314 Bulat Florentin	5.000
250 Poenaru Nicolae	10.000	315 Butu Ion	5.000
251 Popescu Nichita	10.000	316 Caian Pandrea Aurel	5.000
252 Popovici Maria	10.000	317 Cenuse Ioan	5.000
253 Pralea Radu	10.000	318 Cioca Aurelia	5.000
254 Prosan Nicolae	10.000	319 Codreanu Elena	5.000
255 Pruhdean Iuliana	10.000	320 Comșa Fulga Stelian	5.000
256 Rață Mihai	10.000	321 Coșerea Vasile	5.000
257 Răglean Floarea	10.000	322 Csabai Georgeta	5.000
258 Rîmniceanu Emil	10.000	323 David Fănică	5.000
259 Rodeanu Bogdan	10.000	324 Deaconesa Manuela	5.000
260 Rotboșean Dionisie	10.000	325 Drăgan Mircea	5.000
261 Sarafie Ioan	10.000	326 Dragoeșcu Valeriu	5.000
262 Scripcaru Bogdănel	10.000	327 Filip Doina	5.000
263 Siserman Eugen	10.000	328 Ghișoiu Dorin	5.000
264 Sîrbu Cornelius	10.000	329 Giurgiu Claudia	5.000
265 Slăniceanu Aurel	10.000	330 Gîdea Aurel	5.000
266 Slăniceanu Bogdan	10.000	331 Gologan Gelu	5.000
267 Spârchez Viorel	10.000	332 Guraliuc Alexandru	5.000
268 Stamate Gheorghe	10.000	333 Istrate Mihaela	5.000
269 Stanciu Cristian	10.000	334 Lăzărescu Elena	5.000
270 Stanciu Florin	10.000	335 Manciu Ioan	5.000
271 Stanciu Ioan	10.000	336 Median Susana	5.000
272 Stoian Emilia	10.000	337 Munteanu Vasile	5.000
273 Şeitan Adrian	10.000	338 Niculescu Nicolae	5.000
274 Şendruț Maria	10.000	339 Orez Ioan	5.000
275 Şerban Cornelius	10.000	340 Pasăre Adrian	5.000
276 Şerbănescu Adrian	10.000	341 Poenaru Ovidiu	5.000
277 Şerbănuț Flaviu	10.000	342 Radu Gheorghe	5.000
278 Şerbănuț Ioan	10.000	343 Simion Adriana	5.000
279 Şerbu Adrian	10.000	344 Slăbiș Gheorghe	5.000
280 Şerbu Iulian	10.000	345 Spătaru Maria	5.000
281 Şipos Ioan	10.000	346 Stanciu Fănică	5.000
282 Ştefan Remus	10.000	347 Stoicescu P.Traian	5.000
283 Taflan Dumitru	10.000	348 Stoicescu T. Traian	5.000
284 Taflan Elena	10.000	349 Stroe Constantin	5.000
285 Taraș Gelu	10.000	350 Tudor Gheorghe	5.000
286 Taraș Ion	10.000	351 Turoși Ioan	5.000
287 Taraș Mircea	10.000		
288 Teacă Mihai	10.000		
289 Teșileanu B. Barbu	10.000		
290 Teșileanu Costin	10.000		
291 Teșileanu Emil	10.000		
292 Trîmbițaș Alexe	10.000		
293 Ulea Angela	10.000		
294 Ursu Maria	10.000		
295 Ursu Nicolae	10.000		
296 Vasilache Gheorghe	10.000		
297 Văilescu Constantin	10.000		
298 Vlad Adrian	10.000		
299 Vlad I. Adriana	10.000		
300 Voinea Dumitru	10.000		
301 Zamfir Bogdan	10.000		
302 Zamfir Dan	10.000		
303 Zamfir Radu	10.000		
304 Zangor Nicolae	10.000		
305 Zangor Traian	10.000		
306 Zbarcea Maria	10.000		
307 Lodromăneanu Virgil	7.000		
308 Ticușan Gheorghe	7.000		
309 Abagiú Carmen	5.000		
310 Albuleț Aurel	5.000		
311 Băieșu Roxana	5.000		
312 Bozoașncă Liliana	5.000		

ELECTROPRECIZIA S.A.

2212 Săcele - Brașov
str. Parcului 18
phone: 40-068-27.07.83
fax: 40-068-27.19.98
telex: 61285

Cu o experiență de 60 de ani în domeniu și cu un management al calității atestat după normele ISO 9001, societatea noastră este partenerul Dvs., loial pentru:
Produsele sale:

- ECHIPAMENT ELECTRIC - ELECTRONIC AUTO
- MOTOARE ELECTRICE ASINCRONE MONO-TRIFAZATE
- PRODUSE ELECTRO - TEHNICE DE UZ CASNIC ȘI GOSPODĂRESC

Serviciile sale - oferte prin
 - SERVICE AUTO MAGAZIN
 - PASAJ COMERCIAL

Telefon: 068/15.09.45
Telefon: 068/ 15.39.38

SPRE ȘTIINȚĂ

Materialele primite la redacție nu se înapoiază.

- Articolele privitoare la Săcele, Tărâlungeni, Zizin și Purcăreni au prioritate.
- Vom fi recunoscători acelora care ne vor trimite adresele exacte ale rudelor și prietenilor de origine săceleane pe care i-ar interesa revista noastră.
- Materialele ce se doresc a fi prezentate în coloanele revistei, precum și alte informații despre revistă și asociația cultural-sportivă "Izvorul", pot fi obținute de la:
  - Ing. Taraș Octavian – str.G.Moroianu, nr.361, Săcele, tel.270519
  - Ing. Roșculeț Claudiu – str.G.Moroianu, nr.353, Săcele, tel.277290
- Coloanele revistei rămân deschise tuturor acelora care, prin articolele lor, înțeleg să contribuie la cunoașterea și progresul acestor meleaguri.

REDACȚIA

MEMENTO:

" După ce o veți citi, păstrați revista în casa voastră. Oricând o veți găsi, vă va face plăcere, fiindcă vă reamintește oameni și locuri scumpe vouă și părintilor voștri."

COLECTIVUL DE REDACȚIE

prof. VICTOR CARPIN	ing. DAN ZAMFIR
ing. TARAȘ OCTAVIAN	prof. CUJBA ILIE
ing. ROȘCULEȚ CLAUDIU	prof. A.MOLDOVAN
IOAN EFTIMIE	ADRIANA VLAD
ec. MILU ALEXANDRESCU	Ing. HORIA BÂRSAN

Tiraj: 500 exemplare